

Lögbirtingablað

Heimilisfang: Ránarbraut 1, 870 Vík. Sími 488 4300. Myndsendir 488 4301.
Netfang: logbirtingabladid@syslumen.is • Veffang: www.logbirtingablad.is.
ISSN 1670-0236 (vefútgáfa) – ISSN 1670-0228 (prentuð útgáfa)
Arg. kostar kr. 55.000, eintakið kr. 550.

Gefið út samkvæmt lögum nr. 15 10. mars 2005

Nr. 45 105. ár

Miðvikudaginn 1. ágúst 2012

Útgáfud.: 24. apríl 2012

Hlutfélagaskrá – nýskráning

Félagið heitir: **Starf-vinnumiðlun og ráðgjöf ehf.**

Kt.: 520412-0770.

Heimili og varnarþing: **Sætúni 1, 105 Reykjavík.**

Dagsetning samþykktar er: 28. febrúar 2012.

Stofnendur: Samtök atvinnulífsins, kt. 680699-2919, Borgartúni 35, 105 Reykjavík, Alþýðusamband Íslands, kt. 420169-6209, Sætúni 1 (1. hæð), 105 Reykjavík.

Stjórn félagsins skipa skv. fundi dags.: 28. febrúar 2012.

Formaður stjórnar: Gylfi Arnbjörnsson, kt. 120558-4559, Miðhúsum 31, 112 Reykjavík. Meðstjórnendur: Halldór Árnason, kt. 180353-3809, Víkurströnd 11, 170 Seltjarnarnes, Ragnar Árnason, kt. 250668-5389, Hvassaleiti 75, 103 Reykjavík, Guðrún Svanfríður Eyjólfsdóttir, kt. 301052-2789, Kúrlandi 1, 108 Reykjavík, Hjördis Þóra Sigurþórsdóttir, kt. 050659-2839, Miðtúni 15, 780 Höfn í Hornafirði, Álfheiður Mjöll Sívertsen, kt. 240373-4919, Sóleyjarima 121, 112 Reykjavík, Hilmar Harðarson, kt. 170860-2419, Grettisgötu 37, 101 Reykjavík, Stefán Einar Stefánsson, kt. 220983-3749, Kristnibraut 95, 113 Reykjavík. Varastjórn: Vilhjálmur Egilsson, kt. 181252-4219, Sólvallagötu 51, 101 Reykjavík, Kristján G. Gunnarsson, kt. 060554-5019, Heiðarholti 17, 230 Reykjanesbær.

Firmað ritar: Meirihluti stjórnar.

Prókúruumboð:

Skoðunarmaður/endurskoðandi: Grant Thornton endurskoðun ehf., kt. 430190-1999, Suðurlandsbraut 20, 108 Reykjavík, Theodór Siemsen Sigurbergsson, kt. 060459-3049, Haðalandi 11, 108 Reykjavík.

Hlutfé kr.: 500.000 ISK

Tilgangur: Tilgangur félagsins er að annast vinnumiðlun og ráðgjöf við atvinnuleitendur á grundvelli samninga sem Samtök atvinnulífsins og Alþýðusamband Íslands gera sameiginlega þar um. Félagið gerir í því skyni samninga við settarfélög og eftir atvikum aðra aðila um að veita atvinnuleitendum þjónustu.

Hömlur á meðferð hlutabréfa: Já.

Lausnarskylda á hlutabréfum: Nei.

Ríkisskattstjóri, hlutfélagaskrá.

(2012006042

Útgáfud.: 24. apríl 2012

Hlutfélagaskrá – nýskráning

Félagið heitir: **AB 316 ehf.**

Kt.: 520412-0500.

Heimili og varnarþing: **Borgartúni 27, 105 Reykjavík.**

Dagsetning samþykktar er: 30. mars 2012.

Stofnendur: KPMG Lausnir ehf., kt. 560200-3580, Borgartúni 27, 105 Reykjavík.

Stjórn félagsins skipa skv. fundi dags.: 30. mars 2012.

Formaður stjórnar: Alexander G. Eðvardsson, kt. 300957-4399, Lálandi 24, 108 Reykjavík. Meðstjórnandi: Ágúst Karl Guðmundsson, kt. 050380-5999, Dísaborgum 2, 112 Reykjavík.

Firmað ritar: Stjórnarmaður.

Prókúruumboð: Ágúst Karl Guðmundsson, Alexander G Eðvardsson.

Skoðunarmaður/endurskoðandi: KPMG ehf., kt. 590975-0449, Borgartúni 27, 105 Reykjavík.

Hlutfé kr.: 500.000 ISK

Tilgangur: Tilgangur félagsins er kaup, sala og eignarhald verðbréfa, eign, leiga og rekstur fasteigna, lánastarfsemi, önnur fjármálastarfsemi og tengdur rekstur.

Hömlur á meðferð hlutabréfa: Já.

Lausnarskylda á hlutabréfum: Nei.

Ríkisskattstjóri, hlutfélagaskrá.

(2012006043

Útgáfud.: 24. apríl 2012

Hlutfélagaskrá – nýskráning

Félagið heitir: **Kleifarás dreifing ehf.**

Kt.: 520412-0690.

Heimili og varnarþing: **Ármúla 22, 108 Reykjavík.**

Dagsetning samþykktar er: 19. desember 2011.

Stofnendur: Þorbjörg Sigurðardóttir, kt. 150459-5169, Akurhvarfi 8, 203 Kópavogur, Unnur Sigrún Þorbjargardóttir, kt. 200278-3059, Þverási 16, 110 Reykjavík, Jóhanna Þorbjargardóttir, kt. 010177-4219, Skógarási 17, 110 Reykjavík.

Stjórn félagsins skipa skv. fundi dags.: 19. desember 2011.

Formaður stjórnar: Jóhanna Þorbjargardóttir. Meðstjórnandi: Þorbjörg Sigurðardóttir. Varastjórn: Unnur Sigrún Þorbjargardóttir.

Firmað ritar: Tveir stjórnarmenn saman.

Framkvæmdastjórn: Þorbjörg Sigurðardóttir.

Prókúruumboð: Þorbjörg Sigurðardóttir, Jóhanna Þorbjargardóttir.

Skoðunarmaður/endurskoðandi: HSE Bókhalð & Uppgjör slf., kt. 650511-0340, Bleikjukvísl 18, 110 Reykjavík, Hörður Sævar Erlingsson, 110169-4509, Bleikjukvísl 18, 110 Reykjavík.

Hlutfé kr.: 500.000 ISK

Tilgangur: Tilgangur félagsins er innflutningur og smásala, sala með tengdar vörur og skyld starfsemi, lánastarfsemi og rekstur fasteigna.

Hömlur á meðferð hlutabréfa: Já.

Lausnarskylda á hlutabréfum: Nei.

Ríkisskattstjóri, hlutafélagaskrá.

(2012006048

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Auglýsing frá umboðsmanni skuldara - samþykktur samningur um greiðsluaðlögun

Tilkynning um samþykktan samning um greiðsluaðlögun skv. lögum nr. 101/2010.

Umboðsmaður skuldara tilkynnir að þann 18. apríl 2012 komst á samningur um greiðsluaðlögun einstaklinga skv. lögum nr. 101/2010 og telst þá tímabundinni frestun greiðslna skv. lögum nr. 101/2010 lokið hjá eftirtöldum einstaklingum.

Kt.	Nafn
090678-4779	Helena Iyarah Gísladóttir
150770-2469	Patrick Oseyi Iyarah
150684-3829	Kristófer Högni Rannveigarson
270356-4949	Árni Þorvaldsson
290962-4719	Sigurður Magnússon

Umboðsmaður skuldara.

(2012005957

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Auglýsing frá umboðsmanni skuldara - samþykktur samningur um greiðsluaðlögun

Tilkynning um samþykktan samning um greiðsluaðlögun skv. lögum nr. 101/2010.

Umboðsmaður skuldara tilkynnir að þann 20. apríl 2012 komst á samningur um greiðsluaðlögun einstaklinga skv. lögum nr. 101/2010 og telst þá tímabundinni frestun greiðslna skv. lögum nr. 101/2010 lokið hjá eftirtöldum einstaklingum.

Kt.	Nafn
160180-5369	Einar Örn Guðmundsson
310553-5819	Ásdís Þorsteinsdóttir
130478-4849	Bryndís Guðmundsdóttir
280173-4019	Bjarni Georg Einarsson
200853-3699	Lára Bergsveinsdóttir
220850-2429	Guðmundur Guðjónsson
190879-4459	Linda Margrét Jafetsdóttir
080177-3729	Björn Stefán Björnsson
141055-5779	Guðbjörg Nanna Einarsdóttir
101078-4509	Guðlaugur Sigurgeirsson
230467-2779	Sara Sofia Roa Campo
140652-2109	Ásgeir Egilsson

Umboðsmaður skuldara.

(2012005961

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Auglýsing frá umboðsmanni skuldara

Tilkynning um samþykkt umsóknar um greiðsluaðlögun einstaklinga skv. lögum nr. 101/2010.

Þann 20. apríl 2012 hefur umboðsmaður skuldara samþykkt umsókn um greiðsluaðlögun einstaklinga skv. lögum nr. 101/2010 og hefst þá tímabundin frestun greiðslna skv. 11. gr. laga nr. 101/2010, hjá eftirtöldum einstaklingum.

Kt.	Nafn	Pnr.
081168-3779	Hafdís Rósa Jónasdóttir	221
250666-3739	Trausti Ísleifsson	221

Umboðsmaður skuldara.

(2012005962

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Auglýsing um skipulag - Reykjavíkurborg

Í samræmi við 43. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, eru hér með auglýstar tillögur að breytingum á deiliskipulagi í Reykjavík.

Grænlandsleið 23 - 27.

Tillaga að breytingu á deiliskipulagi Grafarholts, svæði 3 vegna lóðanna nr. 23, 25 og 27 við Grænlandsleið. Í breytingunni felst að ytri byggingarreitur húsanna er stækkaður til suðvesturs. Að mestu leyti er gert ráð fyrir léttbyggðum glerbyggingum á nýjum byggingarreit. Nánar um tillöguna vísast til kynningargagna.

Melavellir, Kjalarnesi.

Tillaga að breytingu á deiliskipulagi jarðarinnar Melavellir á Kjalarnesi. Í breytingunni felst fjölgun alifuglahúsa á lóðinni og verða þau samtals sex. Einnig er lögð fram umhverfisskýrsla verkfræðistofunnar Eflu dags. 15. febrúar 2012 sem nálgast má á heimasíðu sviðsins. Nánar um tillöguna vísast til kynningargagna.

Tillögunar liggja frammi í þjónustuveri Reykjavíkurborgar að Borgartúni 12-14, 1. hæð, virka daga kl. 8.20-16.15, frá 23. apríl 2012 til og með 6. júní 2012. Einnig má sjá tillögunar á heimasíðu sviðsins, www.skipbygg.is. Eru þeir sem telja sig eiga hagsmuna að gæta hvattir til að kynna sér tillögunar. Ábendingum og athugasemdum við tillögunar skal skila skriflega eða á netfangið skipulag@reykjavik.is, til skipulags- og byggingarsviðs eigi síðar en 6. júní 2012. Vinsamlegast notið uppgefið netfang fyrir innsendar athugasemdir með tölvupósti. Þeir sem eigi gera athugasemdir innan tilskilins frests, teljast samþykkja tillögunar.

Reykjavík, 16. mars 2012.
F. h. skipulagsstjóra Reykjavíkur,
Ann Andreassen.

(2012005953

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.**Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,****Lágmúla 7, Reykjavík,**

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Nordea Bank Norge ASA, Middelthunsgt. 17, 0368, Osló, Noregi. Fyrir hönd félagsins er Ari Antegro Kaperi stefnt sem stjórnarformanni stefnda.

Dómkröfur: Að rift verði skuldajöfnun sem stefndi framkvæmd þann 20. nóvember 2008 með því að skuldajafna peningaeign stefnanda á reikningi stefnanda hjá stefnda nr. 6001.02.20036 að fjárhæð 31.044.946 norskar krónur á móti skuld stefnanda samkvæmt víkjandi skuldabréfi í eigu stefnda, útgefnu af stefnanda, að upphæð 3.500.000 evrur og meintri skuld samkvæmt afleiðusamningi (ISDA Master Agreement) dagsettum 26. september 2000 að fjárhæð 3.632.853 norskar krónur.

Að stefnda verði gert að endurgreiða stefnanda 34.677.799 norskar krónur vegna óheimils skuldajöfnunar sem framkvæmdur var af hálfu stefnda þann 20. nóvember 2008.

Að stefnda verði auk þess dæmdur til að greiða stefnanda 78.483.175 norskar krónur sem stefnandi átti á bankareikningi nr. 6001.02.20036 sem vistaður var hjá stefnda og stefnandi hefur ekki fengið til ráðstöfunar.

Að samanlögðu er farið fram á að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda samtals 113.160.974 norskar krónur auk dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, af þeirri fjárhæð, frá 23. febrúar 2009 til greiðsludags. Þá er þess krafist að dráttarvextir leggist við höfuðstól hvern dag frá 23. febrúar 2009 í samræmi við 1. mgr. 12. gr. sömu laga.

Til vara að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda 78.483.175 norskar krónur auk dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 23. febrúar 2009 til greiðsludags, en af 34.677.799 norskum krónum frá 3. nóvember 2011 til greiðsludags í samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Í báðum tilfellum krefst stefnandi þess að dráttarvextir leggist við höfuðstól hvern dag frá upphafsdegi dráttarvaxta í samræmi við 1. mgr. 12. gr. sömu laga.

Stefnandi gerir í öllum tilfellum kröfu um að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað auk virðisaukaskatts samkvæmt síðar framlögðum málskostnaðarreikningi eða að mati dómsins og að málskostnaður beri dráttarvexti frá málsuppsögu til greiðsludags í samræmi við 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda. Fyrirvarsmaður stefnda er Ari Antegro Kaperi, Middelthunsgt. 17, 0368, NO-0107 Osló, Noregi.

Málavextir: Þann 7. október 2008, beitti Fjármálaeftirlitið (hér eftir nefnt FME) heimild stjórnvalda samkvæmt 100. gr. a. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 (hér eftir nefnd ffl.), sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (hér eftir nefnd neyðarlögin), til að taka yfir starfsemi stefnanda. Vék Fjármálaeftirlitið því stjórn stefnanda frá og skipaði honum skilaneftir til að taka við stjórn bankans. Með lögum 129/2008 um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002 kemur fram í ákvæði til

bráðabirgða að í þeim fjármálafyrirtækjum sem Fjármálaeftirlitið hefur skipað skilaneftir á grundvelli 100. gr. a ffl. skal miða frestdag við gildistöku laganna. Gildistöku dagur laganna var 15. nóvember 2008. Frestdagur við slit stefnanda er því 15. nóvember 2008.

Slitameðferð stefnanda hófst þann 22. apríl 2009 samkvæmt 2. tl. II ákvæðis til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009, um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur frá 22. nóvember 2010 í máli G-1062/2010. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði stefnanda slitastjórn þann 12. maí 2009 samkvæmt ákvæðum 4. tölulið II. gr. til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009 um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Samkvæmt lögum nr. 44/2009, um breytingum á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sem nú er að finna í XII. kafla ffl., gilda í meginatriðum reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. nr. 21/1991 (hér eftir nefnd gþl.) um slitameðferð fjármálafyrirtækja, þ.a.m. um meðferð krafna á hendur því. Slitastjórn stefnanda gaf út innköllun til skuldheimtumanna og birtist hún í fyrra sinn í Lögbirtingarblaði því sem kom út 26. maí 2009. Kröfulýsingarfrestur var ákveðinn sex mánuðir og lauk honum því 26. nóvember 2009.

Stefnandi og stefndi hafa átt í viðskiptasambandi um nokkurt skeið. Stefnandi átti innstæðu á reikningi nr. 6001.02.20036 að fjárhæð 113.160.974 NOK þann 20. nóvember 2008 (dskj. 4). Stefndi heldur því fram að hann hafi átt víkjandi skuldabréf, útgefið af stefnanda, að fjárhæð 3.500.000 EUR. Þá hefur stefndi sent frá sér útreikning um þá fjárhæð sem stefndi telur að sé útistandandi milli stefnanda og Nordea Bank Finland Plc. vegna viðskipta sem áttu sér stað milli þeirra félaga í samræmi við ISDA rammaskilmála dagsettum 26. september 2000 (dskj. 16). Útreikningur Nordea Bank Finland, sem er sjálfstæður lögaðili kveður á um að stefnanda beri að greiða því félagi 414.567 EUR þegar tryggingar stefnanda hafi verið dregnar frá þeirri fjárhæð sem að Nordea Bank Finland ber að greiða (dskj. 5). Stefnandi hefur hins vegar þvert á móti reiknað sömu samninga á þann veg að það sé í raun Nordea Bank Finland sem standi í skuld við stefnanda. Nordea Bank Finland framseldi svo meinta kröfu sína að að fjárhæð 406.567 EUR að því er fram kemur í tilkynningu stefnda til stefnanda dags. 20. nóvember 2008 (dskj. 4). Byggir stefndi framsalsheimildina á ákvæði greinar 7(b) ISDA rammaskilmála þeirra sem Nordea Bank Finland og stefnandi skrifuðu undir. Óljóst er hins vegar með öllu hvenær nákvæmlega framsalið átti sér stað og þá hvort að skilyrði greinar 7(b) umræddra skilmála séu uppfyllt, eða skilyrði 100. gr. gþl.

Þann 20. nóvember 2008 sendi stefndi yfirlýsingu um skuldajöfnun (dskj. nr. 4) til stefnanda þar sem kom fram að stefndi hefði tekið fyrirgreint fé af reikningi stefnanda nr. 6001.02.20036 og skuldajafnað inneign stefnanda á móti skuld stefnanda hjá stefnda samkvæmt víkjandi skuldabréfi, útgefnu af stefnanda, og meinta skuld samkvæmt afleiðusamningi (ISDA Master Agreement) dagsettum 26. september 2000 sem varð til vegna afleiðusamnings stefnanda og annars félags, þ.e. Nordea Bank Finland Plc.

Í yfirlýsingu um skuldajöfnun breytti stefndi kröfu sinni vegna skuldabréfsins, afleiðusamningsins og vaxta samkvæmt honum úr evrum (EUR) í norskar krónur (NOK) og dró þá upphæð frá upphæð bankainnstæðu stefnanda hjá stefnda. Taldi stefndi skuld stefnanda vegna skuldabréfsins nema 31.044.946 NOK og skuld vegna afleiðusamningsins og vaxta nema 3.632.853 NOK. Þannig taldi hann að innstæðu stefnanda, eftir skuldajöfnun, vera 78.483.175

NOK (dskj. 4).

Þennan sama dag, 20. nóvember 2008, sendi Nordea Bank Finland plc. stefnanda tilkynningu um skuldajöfnun og útreikning hennar vegna lokunar sama afleiðusamnings (dskj. nr. 3), á sömu forsendum, og stefndi notaði til skuldajöfnunar samkvæmt áður nefndu bréfi sínu. Samkvæmt útreikningum sínum taldi Nordea Bank Finland plc. sig eiga kröfu á hendur stefnanda að fjárhæð samtals 414.567 EUR. Af þeirri fjárhæð notaði félagið rúmlega 5.000 EUR í skuldajöfnun í uppgjöri á afleiðuskuld við bankainnstæðu á reikningi 5.005.743.859. Samkvæmt útreikningi Nordea Bank Finland plc. stóð því eftir fjárhæð EUR 409.567 sem félagið framseldi til stefnda (dskj. 4).

Í bréfi stefnda dags. þann 20. nóvember 2008 viðurkenndi stefndi að stefnandi ætti til ráðstöfunar á bankareikningi sínum númer 6001.02.20036 NOK 78.483.175 en þær hafa ekki fengist greiddar þrátt fyrir beiðnir stefnanda um greiðslu bankainnstæðunnar.

Fyrir liggur í málinu að stefndi lýsti ekki þeim kröfum sem notaðar voru í þeirri skuldajöfnun sem mál þetta lítur að, þ.e. við slitameðferð stefnanda. Ekkert liggur því fyrir um réttmæti krafanna eða hverjar fjárhæðir þeirra krafna yrðu eða hvar í skuldaröð kröfurnar falla.

Með bréfi til stefnda dags. 3. október 2011 (dskj. 7) krafðist stefnandi þess að stefndi viðurkenndi að útreikningar stefnanda skyldu lagðir til grundvallar í málinu, að stefndi nyti ekki réttar til skuldajöfnunar, að stefndi stæði í skuld við stefnanda og að stefndi greiddi stefnanda fjárhæð þeirrar innstæðu sem var á reikningi nr. 6001.02.20036. Þar sem stefndi brást ekki við þessu bréfi sendi stefnandi annað bréf dags. 20. október 2011 (dskj. 8) þar sem lýst var yfir riftun á skuldajöfnun stefnda og á ráðstöfun á fjármunum stefnanda og þess krafist að stefndi greiddi stefnanda 113.160.974 NOK sem stefnandi átti hjá stefnda á reikningum nr. 6001.02.20036 og vegna óheimilar skuldajöfnunar á 5.072.24 EUR sem stefnandi átti hjá Nordea Bank Finland plc. á bankareikningi nr. 5.005.743.859 (dskj. 12) og einnig var þess krafist að félagið Nordea Bank Finland Plc. greiddi stefnanda 1.039.670 EUR vegna uppgjörs afleiðusamningsins.

Stefndi hefur ekki svarað riftunarkröfu stefnanda efnislega en 16. nóvember 2011 barst stefnanda tilkynning um að stefnandi yrði kallaður fyrir dóm í Noregi (dskj. 14). Dagsetning þessa þinghalds skyldi samkvæmt bréfinu tilgreind síðar en eiginlegt kvaðning fyrir dóm hefur enn ekki borist.

Þar sem stefndi hefur ekki fallist á að skuldajafnaðaryfirlýsing hans uppfylli ekki skilyrði 100. gr. gpl., eða að heimilt sé samkvæmt samningum aðila í samræmi við íslensk lög þá telur stefnandi að skuldajöfnunin sé riftanleg. Þar sem stefndi hefur ekki orðið við kröfum stefnanda um greiðslu innstæðu á bankareikningi er málssókn þessi nauðsynleg.

Málsástæður og lagarök:

Inngangur.

Við slit fjármálafyrirtækis ráðstafar slitastjórn hagsmunum þess eftir sömu reglum og gilda um bústjórn skiptastjóra við gjaldþrotaskipti samkvæmt 103. gr. ffl., sbr. 1. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009. Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. ffl., sbr. 4. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009, getur slitastjórn rift ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð eftir sömu reglum og gilda um riftun ráðstafana þrotamanns við gjaldþrotaskipti, sbr. XX. kafla gpl., enda sé sýnt að eignir fyrirtækisins muni ekki nægja til að efna skuldbindingar þess. Fyrir liggur að stefnandi getur ekki efnt að fullu

skuldbindingar sínar við kröfuhafa sína sbr. ákvörðun FME dags. 7. október 2008 (dskj. nr. 9), þar sem fram kemur að skilyrði 100. gr. a laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 sé uppfyllt. Í því ákvæði er vísað til þess að líkur séu á því að fjármálafyrirtæki geti ekki staðið við skuldbindingar sínar gagnvart kröfuhöfum. Þá var það staðfest á kröfuhafafundi stefnanda þann 17. desember 2009 (dskj. nr. 12) í samræmi við fyrirmæli í 5. mgr. 102. gr. ffl, sbr. 5. mgr. 6. gr. laga nr. 44/2009.

Stefnandi lýsti, eins og áður hefur komið fram, yfir riftun á skuldajöfnun sem stefndi framkvæmdi 20. nóvember 2008 með bréfi til stefnda dagsettu 20. október 2011 (dskj. 8).

Stefnandi reisir riftunarkröfu sína m.a. á því að samnings- eða skilmálabundinn skuldajafnaðarréttur hafi ekki verið til staðar milli stefnanda og stefnda og því ekki réttur til skuldajafnaðar samkvæmt 100 gr. gpl. Skuldajöfnuðurinn sé því riftanlegur m.v.t. 136. gr. sbr. 1. mgr. 139. gr. gpl. Til vara er riftunarkrafa stefnanda byggð á 2. mgr. 139. gr. gpl. og til þrautavara á 141. gr. gpl. Endurgreiðslukrafa stefnanda er byggð á 142. gr. gpl.

Skilyrði skuldajafnaðar.

Almennt.

Við skuldajöfnuð jafnast kröfur og greiðslur ganga hver upp á móti annarri án þess að greiðsla fari fram. Niðurstaða skuldajafnaðar verður þannig hin sama og báðar kröfurnar væru greiddar. Ákvæði 1. mgr. 100. gr. gpl. setur það skilyrði til takmörkunar á heimild kröfuhafa til skuldajafnaðar við gjaldþrot að kröfuhafi þurfi að hafa eignast kröfu sína áður en þrír mánuðir voru til frestdags. Krafa sem stofnuð er síðar verður ekki notuð til skuldajafnaðar. Þá er skuldajöfnun óheimil ef kröfuhafi sá eða mátti sjá þegar hann eignaðist kröfuna að þrotamaður væri ógjaldfær. Hið sama gildir hafi hann fengið kröfuna í þeim tilgangi að nota til skuldajafnaðar. Ákvæðinu er ætlað að tryggja jafnræði kröfuhafa við gjaldþrot og er því m.a. ætlað að koma í veg fyrir að skuldari þrotabús verði sér út um kröfu á þrotamann í því skyni að nota hana síðar til skuldajafnaðar. Nægir að eitt af þeim þremur skilyrðum sem 100. gr. gpl. setur sé uppfyllt svo krafa sé ekki tæk til skuldajafnaðar. Því til viðbótar þarf ávallt að liggja fyrir að krafa skuldara á hendur kröfuhafa hafi orðið til fyrir frestdag sbr. lokamálsliður 1. mgr. 100. gr. gpl.

Réttur til skuldajafnaðar bankareiknings ekki til staðar.

Stefnandi varðveitti peningaeign sína hjá stefnda á bankareikningum hjá stefnda númer 6001.02.20036. Stefnandi telur því ljóst að peningaeign hans sem er í vörslu stefnda geti ekki talist skuld í skilningi ákvæðisins. Stefnandi sem vörsluaðili bankareiknings stefnanda hafði enga heimild, hvorki samkvæmt samningi, skilmálum eða lögum, til að ráðstafa eign stefnanda á bankareikningi hjá stefnda til fullnusta kröfu sinni á hendur stefnanda. Þá veitir 100. gr. gpl. stefnda enga slíka heimild. Ef slíkt væri heimilt væri verulega gengið á rétt annarra kröfuhafa en fjármálastofnana og þá í mörgum tilfellum rétt smærri kröfuhafa. Hefur það ítrekað verið staðfest af Hæstarétti Íslands sbr. m.a. dómur Hæstaréttar Íslands frá 12. júní 1992 í máli nr. 373/1989 (Hrd. 1992.1197), dómur Hæstaréttar Íslands frá 10. nóvember 1994 í máli nr. 46/1992 (1994.2271) og dómi Hæstaréttar Íslands frá 14. maí 1998 í máli nr. 377/1997 (1998.1865). Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda uppfyllir ekki skilyrði 100. gr. gpl. og er því riftanlegur sbr. 1. mgr. 136. gr. gpl.

Með þessari óheimilu ráðstöfun bankainnstæðu hefur stefndi því gengið á rétt annarra kröfuhafa sér til hagsbóta og með

því brotið jafnræðisreglu gjaldþrotaréttarins, með þeim hætti að fá kröfu sína greidda með óheimilli ráðstöfun bankareiknings.

Krafa stefnda stofnaðist innan við þremur mánuðum fyrir frestdag.

Eins og áður hefur komið fram byggir meint krafa stefnda á hendur stefnanda m.a. á viðskiptum gerðum undir ISDA rammaskilmálum sem stefnandi og Nordea Bank Finland Plc. (hér eftir framseljandi) undirrituðu 26. september 2000. ISDA rammaskilmálar eru alþjóðlegir samningsskilmálar útgefnir af International Swaps and Derivatives Associations Inc. (ISDA) Þeir skilmálar sem stefnandi og framseljandi undirrituðu voru 1992 útgáfa þeirra skilmála. Rammaskilmálarnir útlista með ítarlegum hætti þau skilyrði og þá skilmála sem gilda um viðskipti milli aðila. Líkt og tiltekið er í formála rammaskilmála stefnanda og framseljanda gilda rammaskilmálarnir um þau viðskipti sem stefnandi og framseljandi hafa gert og munu gera. Þá er í formálanum tiltekið að til viðbótar við rammaskilmálana gildi um viðskipti stefnanda og framseljanda viðauki við rammaskilmálana auk viðskiptastaðfestingar hverra viðskipta.

Þann 16. október 2008, var undirbyggjandi viðskiptum og rammaskilmálum stefnanda og Nordea Bank Finland plc. lokað af framseljanda samkvæmt heimild í ISDA rammaskilmálunum, sbr. bréf stefnda til stefnanda dags. 16. október 2008 (dskj. nr. 3). Á þeim degi voru óuppgerðir þrír samningar sem gerðar höfðu verið á grundvelli ISDA rammaskilmála stefnanda og framseljanda.

Afleiðuvíðskipti eru í eðli sínu frábrugðin öðrum kröfuréttindum en í upphafi hverra viðskipta liggur ekki ljóst fyrir hvor aðili viðskiptanna muni enda sem kröfuhafi og hvor aðili muni enda sem skuldari við uppgjör viðskiptanna. Í samræmi við ákvæði 6(e) sbr. ákvæði 6(e)(i) (3) rammaskilmálanna sbr. ákvæði 1(f) í viðauka við ISDA rammaskilmála stefnanda og framseljanda bar að reikna út heildar skuldbindingar stefnanda og framseljanda samkvæmt öllum þeim viðskiptum sem voru í gildi við lokunardag 16. október 2008. Á grundvelli þess útreiknings ákvarðast hvor aðili rammaskilmálanna, stefnandi eða framseljandi, væri kröfuhafi eða skuldari líkt og fram kemur í ákvæði 6(e)(i) (3). Á þeim degi, þann 16. október 2008, varð því fyrst ljóst hvort gagnaðili ætti kröfu á hendur stefnanda. Af því er ljóst að meint krafa framseljanda varð fyrst til þann 16. október 2008 vegna atvika sem urðu þann 7. október 2008 þegar skilaneftnd tók við stjórn stefnanda. Með bréfi dags. 20. nóvember 2008 sendi stefndi stefnanda útreikning á þeirra kröfu er hann taldi sig eiga hjá stefnanda, í samræmi við ákvæði 6(d)(ii) rammaskilmálanna. Tiltók stefndi þar að samkvæmt útreikningi Nordea Bank Finland Plc., þá ætti stefndi nú framseldan hluta kröfu þess félags að fjárhæð 409.567 EUR.

Sá dagur er stefndi gat fyrst eignast kröfu á hendur stefnanda er því í tilviki stefnda 20. nóvember, eða sá dagur sem meint krafa Nordea Bank Finland Plc. er framseld til stefnda. Engu máli getur í þessu samhengi skipt þó að framsal sé heimilt skv. rammaskilmálum upphaflegra aðila. Ljóst er að skuldajöfnun var eftir sem áður óheimil, enda um að ræða skuldajöfnun við bankareikning eins og áður hefur verið greint frá, auk þess sem tímaskilyrði 100. gr. eru óuppfyllt auk þess sem tilgangur framsalsins var sá að skuldajafna kröfu annars kröfuhafa. Skuldajöfnun sú sem mögulega getur komið til skoðunar innan ISDA rammaskilmála er takmörkuð við kröfur sem gerðar eru milli þeirra aðila, undir þeim skilmálum, enda séu þær

sérstaklega tilgreindar í rammaskilmálum. Ljóst er að verulega væri gengið á jafnræði kröfuhafa ef skuldajöfnun byggð á slíku framsali væri heimiluð.

Tímaskilyrðið telst auk þess ekki uppfyllt við framseljanda kröfunnar. ISDA rammaskilmálum aðila var lokað miðað við 7. október 2008, skv. bréfi framseljanda þann 16. október 2008 (dskj. 3), en báðar dagsetningarnar uppfylla ekki áskilnað 100. gr. gpl. um að krafa þurfi að hafa stofnast a.m.k. þremur mánuðum fyrir frestdag stefnanda, sem var 15. nóvember 2008 eins og áður hefur komið fram. Ljóst er því að skilyrði 100. gr. gpl. um að krafa þurfti að hafa orðið til þremur mánuður fyrir frestdag er ekki uppfyllt og krafa stefnda því ekki tæk til skuldajafnaðar.

Riftun vegna ólögmatrar skuldajöfnunar skv. 1. mgr. 139. gr. gpl. sbr. 136. gr. sbr. 100. gr. gpl.

Samkvæmt 136. gr. gpl. gilda ákvæði gjaldþrotalaga um riftun greiðslu um skuldajöfnuð ef ekki mátti beita honum skv. 100. gr. gpl. Þar sem stefndi lýsti yfir skuldajöfnuði með bréfi dagsettu 20. nóvember 2008 eða eftir frestdag, sem er 15. nóvember 2008 í tilviki stefnanda, sbr. ákvæði til bráðabirgða samkvæmt lögum nr. 129/2008, telur stefnandi að ákvæði riftunarreglna gjaldþrotalaganna um greiðslu eftir frestdag skv. 139. gr. gpl. eigi við um skuldajöfnuð stefnda.

Í 1. mgr. 139. gr. gpl. kemur fram að krefjast megi riftunar á greiðslu skuldar ef greitt var eftir frestdag nema reglur XVII. kafla hefðu leitt til þess að skuldin hefði greiðst við gjaldþrotaskiptin, nauðsynlegt hafi verið að greiða hana til að komast hjá tjóni eða sá sem greiðsluna bauð hafi hvorki vitað né mátt vita að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, heimild til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti.

Stefndi lýsti yfir skuldajöfnuði með bréfi dagsettu 20. nóvember 2008 (dskj. 4). Eins og áður hefur komið fram er frestdagur stefnanda 15. nóvember 2008. Greiðsla stefnda með skuldajöfnuði fór því fram eftir frestdag. Til að hægt sé að sýna fram á að greiðsla skuldar eftir frestdag sé heimil og því órifanleg þarf að sýna fram á að undantekningar 1. mgr. 139. gr. gpl. eigi við, en þær undantekningar skýrast þröngt og sönnunarbýrðin um að þau séu til staðar hvílir á stefnda sbr. dómur Hæstaréttar Íslands frá 29. janúar 2004 í máli nr. 339/2003 (Hrd. 2004.301).

Fyrsta undantekningin felur í sér að sýnt sé fram á að skuldin fengist greidd samkvæmt reglum XVII. kafla gpl. Fyrir liggur að meint krafa stefnda á grundvelli ISDA rammaskilmála er almenn krafa við slitameðferð stefnanda samkvæmt 113. gr. og ljóst að almennar kröfur verða ekki greiddar að fullu við slitameðferð stefnanda (dskj. 15). Þá er skuldabréfakrafa stefnda víkjandi krafa skv. 114. gr. gpl. sem óheimilt er að nota í skuldajöfnun, sbr. 2. mgr. 100. gr. gpl.

Önnur undantekningin er að greiðslan hafi verið nauðsynleg til að varna tjóni. Ekki hefur verið sýnt fram á að skuldajöfnuður stefnda hafi verið framkvæmdur í því skyni, enda vandséð hvaða tjóni væri verið að afstýra sem virkjað gæti heimild laganna.

Þriðja undantekningin er sú að sá sem greiðslu naut hafi hvorki vitað né mátt vita að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti. Fyrir liggur að stefndi nýtti sér bankainnstæðu í eigu stefnanda til þess að greiða m.a. meinta skuld stefnanda við annan lögaðila með því að fá sérstaklega framselda kröfu vegna ISDA rammaskilmála

félgasins Nordea Bank Finland Plc., að því er virðist í þeim einni tilgangi að skuldajafna kröfu sem uppfyllti ekki skilyrði 100. gr. gbl. Á þeim tíma sem framsalið á sér stað og yfirlýsing um skuldajöfnun berst, er ljóst að stefnandi og upphaflegur kröfuhafi loka samningum aðila með tilvísun í rammaskilmála aðila. Þannig ber stefndi fyrir sig ógjaldfærni stefnanda og viðurkennir þar með vitneskju sína um ógjaldfærni stefnanda. (dskj. 3). Einnig liggur fyrir að tilkynning um gjaldfellingu (e. notice of default) var send stefnanda og Fjármálaráðuneytinu fyrir hönd skilanefndar stefnanda. Var þar sérstaklega vísað til liðar 5(a) (vii) í ISDA rammaskilmálum aðila, en þar kemur fram að stefnandi teljist gjaldþrota aðili (e. bankruptcy). Með þessu verður að telja að Nordea Bank Finland Plc., og í kjölfarið stefndi sem framsalshafi meintrar kröfu loki samningi sem byggir á vitneskju um að þá meðferð sem stefnandi fór í um leið og skilanefnd var skipuð yfir stefnanda (dskj. 16).

Yfirlýsing stefnda um skuldajöfnuð og ráðstöfun innistæðureiknings stefnanda er brot á jafnræðisreglum gjaldþrotaréttar og gerir stefnda betur settan en aðra kröfuhafa í sambærilegri stöðu sem halda ekki á fjármunum stefnanda á bankareikningum sínum. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er m.a. að tryggja að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Riftunarreglur eiga að leiða til þess að hægt sé að ónýta með afturvirkum hætti ráðstafanir sem gerðar hafa verið og mismunað kröfuhöfum.

Stefnda var með öllu óheimilt að skuldajafna fjármunum í eigu stefnanda á bankareikningum nr. 6001.02.20036 að fjárhæð 113,160,974 NOK á móti skuld stefnanda samkvæmt víkjandi skuldabréfi í eigu stefnda, útgefnu af stefnanda, að upphæð 3.500.000 EUR og meinta skuld stefnanda samkvæmt afleiðusamningi (ISDA Master Agreement) dagsettu 26. september 2000 við annan lögaðila en stefnda sjálfan.

Bæði á þeim grundvelli að skilyrði skuldajafnaðar samkvæmt 100. gr. gbl. eru ekki uppfyllt eins og áður hefur verið rakið auk þess sem stefnandi á að hafa óskorinn eignarrétt og ráðstöfunarrétt á fjármunum þeim sem geymdir eru á fyrrgreindum bankareikningi í vörslum stefnda. Stefnandi varðveitti peningaeign sína hjá stefnda á bankareikningi hjá stefnda nr. 6001.02.20036. Við fall stefnanda haustið 2008 átti stefnandi 113,160,974 NOK á reikningunum (dskj. 11). Stefndi er vörsluðili bankareikninganna og hefur ekki heimild til þess að ráðstafa eignum stefnanda á bankareikningum í eigin þágu án samþykkis stefnanda. Peningaeign stefnanda á fyrrgreindum reikningum hjá stefnda var ekki veðsett stefnda vegna annarra viðskipta málsaðila.

Af ofangreindu verður ráðið að skuldajöfnuður stefnda felur í sér óheimila greiðslu skuldar og á ekkert af undantekningarákvæðum 1. mgr. 139. gr. gbl. við. Skilyrðum riftunar er því fullnægt og greiðslan riftanleg. Skilyrði 100. gr. gbl. er ekki uppfyllt auk þess sem ekki lá fyrir lagaheimild, skilmálar eða samningur milli stefnanda og stefnda um heimild stefnda til þess að nýta fjármuni í eigu stefnanda í vörslum stefnda til skuldajöfnunar á móti skuldum stefnanda við stefnda.

Riftun vegna ólögmatrar ráðstöfunar skv. 2. mgr. 139. gr. gbl. sbr. 136. gr. sbr. 100. gr. gbl.

Verði ekki fallist á að skuldajöfnuður stefnda feli í sér greiðslu skuldar í skilningi 1. mgr. 139. gr. gbl., telur stefnandi að um aðrar ráðstafanir í skilningi 2. mgr. 139. gr. gbl. sé að ræða. Samkvæmt 2. mgr. 139. gr. gbl. má krefjast

riftunar annarra ráðstafana sem hafa verið gerðar eftir frestdag nema ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg í þágu atvinnurekstrar þrotamannsins, eðlileg af tilliti til sameiginlegra hagsmuna lánadrottna, til að fullnægja daglegum þörfum eða ef sá sem ráðstöfunar naut hafi verið grandlaus um það sem á undan segir eða að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti.

Stefndi lýsti yfir skuldajöfnuði með bréfi dagsettu 20. nóvember 2008. Eins og áður hefur komið fram er frestdagur stefnanda 15. nóvember 2008, sbr. ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 129/2008, um breytingu á lögum nr. 161/2002, um fjármálaafyrirtæki. Ráðstöfun stefnda með skuldajöfnuði fór því fram eftir frestdag. Til að hægt sé að sýna fram á að ráðstöfun eftir frestdag sé heimil og því óriftanleg þarf að sýna fram á að undantekningar 2. mgr. 139. gr. gbl. eigi við, en þær undantekningar skýrast þröngt og sönnunarbyrðin um að þau séu til staðar hvílir á stefnda, sbr. dómur Hæstaréttar Íslands frá 29. janúar 2004 í máli nr. 339/2003 (Hrd. 2004.301).

Fyrsta undantekningin tekur til tilvika sem áskilja að tilgangur ráðstöfunarinnar hafi verið nauðsynleg í þágu atvinnurekstrar þrotamanns. Sú ákvörðun að nýta fjármuni í eigu stefnanda en í vörslum stefnda til skuldajöfnunar á móti annars vegar víkjandi skuld stefnanda við stefnda og svo hins vegar framelda skulda samkvæmt ISDA rammaskilmálum annars kröfuhafa, getur ekki verið gerð í þágu stefnanda.

Önnur undantekningin tekur til þess að ráðstöfunin hafi verið eðlileg með tilliti til sameiginlegra hagsmuna lánadrottna. Það skilyrði er ekki uppfyllt, enda felur skuldajöfnuður stefnda í sér brot á jafnræði kröfuhafa stefnanda þar sem stefndi fær með honum greitt umfram aðra almennra kröfuhafa. Ráðstöfunin er því ekki eðlileg með tilliti til hagsmuna kröfuhafa stefnanda. Fyrir liggur að stefndi mun ekki fá fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda á grundvelli annars vegar víkjandi skuldabréfs sem ólíklegt er að nokkuð fái greitt upp í og svo hins vegar meintrar afleiðukröfu samkvæmt 113. gr. gbl. sem ólíklegt er að verði greidd að fullu við slit stefnanda eins og áður hefur komið fram. Jafnframt er uppi ágreiningur milli málsaðila hvort framsal sé heimilt og þá hvort að stefndi geti talist kröfuhafi samkvæmt fyrirliggjandi afleiðusamningum sem stefndi virðist nota til skuldajöfnunar. Stefnandi hefði því með réttu átt að fá bankainnistæðu sína að fullu greidda. Óljóst er með öllu hvort uppgjör afleiðusamninga málsaðila og upphaflegs mótaðila stefnanda mun fara fram og hver aðilanna endar uppi sem kröfuhafi og hver endar sem skuldari. Skuldajöfnunin er því bersýnilega til þess fallin til að skerða rétt annarra kröfuhafa.

Þriðja undantekningin varðar það hvort sá sem ráðstöfunar naut hafi mátt líta svo á að ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg til að fullnægja daglegum þörfum stefnanda. Það skilyrði er ekki uppfyllt. Ráðstöfun stefnda á peningaeign á bankareikningi stefnanda til greiðslu á skuld stefnanda við stefnda getur ekki talist nauðsynleg til þess að fullnægja daglegum þörfum stefnanda.

Fjórdða undantekningin varðar grandleysi stefnda. Ekki verður rift gagnvart þeim sem hvorki vissi né mátti vita um beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, til að leita nauðasamnings eða um kröfu um gjaldþrotaskipti. Ljóst er

að stefndi var grandsamur um skipun skilanevndar yfir stefnanda og átti að vera ljóst að ráðstöfunin var ekki nauðsynleg í þágu stefnanda og ekki eðlileg með tilliti til sameiginlegra hagsmuna annarra kröfuhafa, enda fól ráðstöfunin í sér brot á jafnræði kröfuhafa stefnanda þar sem stefndi fékk með henni greitt umfram aðra kröfuhafa. Fyrir liggur að stefndi sendi stefnanda yfirlýsingu um riftun 20. nóvember 2008. Er ljóst að stefndi var grandsamur um ógjaldfærni stefnanda eins og áður hefur verið greint frá (dskj. 3).

Þá skal það aftur áréttað að stefndi er vörsluðili bankareiknings stefnanda og hefur eins og áður segir enga heimild til þess að ráðstafa eignum stefnanda á slíkum bankareikningi í eigin þágu án samþykkis stefnanda. Bankareikningar eru taldir eign þeirra sem þá stofna og ekki er hægt að líta svo á að innstæða þess reiknings feli í sér skuld fjármálastofnana við eiganda reikningsins, heldur eign þess sem reikninginn á. Þá veitir 100. gr. gbl. fjármálastofnunin engan slíkan rétt. Ef slíkt væri heimilt væri verulega gengið á rétt annarra kröfuhafa. Af ofangreindu verður ráðið að skuldajöfnuður stefnda felur í sér óheimila ráðstöfun eftir frestdag og engin af undantekningum 2. mgr. 139. gr. gbl. við. Skilyrði riftunar eru því uppfyllt og greiðslan riftanleg.

Riftun á greiðslu skuldar skv. 134. gr. gbl.

Verði ekki fallist á það með stefnanda að 139. gr. gbl. eigi við í málinu telur stefnandi að ákvæði 134. gr. gbl. eigi við þar sem fjallað er um riftun á greiðslu skuldar. Sérstaklega á þetta við ef stefndi sýnir fram á að skuldajöfnun hafi átt sér stað fyrir frestdag, þ.e. fyrir 15. nóvember 2008. Í umræddu ákvæði kemur fram að hægt sé að rifta greiðslum skulda á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi vírst venjuleg eftir atvikum. Tekið skal fram að riftunarregla 134. gr. gbl. er eins og 136. gr. gbl. hlutlæg riftunarregla. Nægjanlegt er því að sýna fram á að einu af skilyrðum greinarinnar sé fullnægt til þess að hægt sé að rifta slíkri greiðslu.

Óvenjulegur greiðslueyri:

Stefnandi hafði verið með reikninga hjá stefnda og leit ekki svo á að fjármunir sem stefnandi varðveitti á þeim reikningum í vörslum stefnda hafi verið til tryggingar fyrir greiðslu skulda stefnanda. Stefndi hafði engan samningsbundinn aðgang að bankareikningum stefnanda. Greiðsla með skuldajöfnun, eins og í tilviki stefnda, er því greiðsla skuldar með óvenjulegum greiðslueyri. Greiðslan var auk þess ekki venjuleg eftir atvikum, enda var hún gerð einhliða og óháð samkomulagi eða samningum aðila þar um. Þá liggur ekki fyrir lagaheimild þar sem stefnda er heimilt að nýta fjármuni stefnanda í vörslum stefnda til að greiða skuld stefnanda við stefnda. Skuldajöfnun með þeim hætti sem hér um ræðir getur því ekki talist venjuleg eftir atvikum og fellur því ekki utan gildissviðs hinnar hlutlægu riftunarreglu 134. gr. gbl.

Greidd fjárhæð skerti greiðslugetu stefnanda:

Stefnandi telur jafnframt að sú fjárhæð sem skuldajafnað var með, þ.e. samtals 113.160.974 NOK hafi eins og aðrar greiðslur sem gerðar voru á þessum tíma skert greiðslugetu stefnanda. Greiðslan átti sér stað 20. nóvember 2008 eða eftir að Fjármálaeftirlitið skipaði skilanevnd sem tók yfir vald stjórnar stefnanda. Á þeim tíma var ljóst að stefnandi var

ófær um að greiða allar skuldir sínar. Með því að taka sér greiðslu á þann hátt sem stefndi gerði varð hann betur settur en aðrir kröfuhafar. Stefnda var fullljóst að stefnanda væri óheimilt að greiða skuldir sínar enda fól greiðsla í sér mismunun. Þannig kemur fram í 4. mgr. 5. gr. laga nr. 125/2008, svokallaðra „Neyðarlaga“, að: „Ef nauðsyn krefur getur Fjármálaeftirlitið takmarkað eða bannað ráðstöfun fjármuna og eigna fjármálaafyrirtækis“. Jafnframt segir í athugasemdum með 5. gr. frumvarpi til laganna að: „Í 4. mgr. er lagt til að Fjármálaeftirlitið geti takmarkað eða bannað ráðstöfun fjármálaafyrirtækis á fjármunum sínum og eignum ef það er liður í aðgerðum til að koma fjárhag fyrirtækisins á réttan kjöl. Með þessu er t.d. átt við bann við útborgun innlána, veitingu útlána og greiðslu skulda til kröfuhafa. Fjármálaeftirlitið gæti jafnframt á grundvelli þessa ákvæðis lagt bann við því að fyrirtæki auki við skuldbindingar sínar. Nauðsynlegt kann að vera fyrir Fjármálaeftirlitið að gripa til slíkra aðgerða á meðan unnið er að því að leysa úr erfiðleikum í rekstri eftirlitsskyldra aðila“.

Með þessari ráðstöfun hefur stefndi því gengið á rétt annarra kröfuhafa sér til hagsbóta og með því brotið jafnræðisreglu gjaldþrotaréttarins.

Fyrir liggur að kröfur stefnda, vegna víkjandi skuldabréfsins og framselda hluta afleiðusamnings stefnanda við Nordea Bank Finland Plc., hefðu ekki fengist að fullu greiddar við slitameðferð stefnanda enda um annars vegar víkjandi kröfu að ræða skv. 114. gr. gbl. og hins vegar almenna kröfu skv. 113. gr. gbl. að ræða. Ljóst er að hvorki almennar kröfur né víkjandi kröfur verða að fullu greiddar við slit stefnanda eins og áður er fram komið (dskj. nr. 15).

Riftun samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.

Verði ekki fallist á að rifta skuli skuldajöfnuði stefnda samkvæmt 1. mgr. 139. gr. sbr. 136. sbr. 100. gr. gbl. eða að rifta skuli óheimilli ráðstöfun stefnda samkvæmt 2. mgr. 139. gr. gbl., eða ekk fallist á riftun skv. 134. gr. gbl., þá telur stefnandi að rifta beri skuldajöfnuði stefnda samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.

Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort skuldajöfnuður stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gbl.

Kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra: Fyrir liggur að skuldajöfnuður stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda og einnig mun betur settan en aðra víkjandi kröfuhafa. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Eins og áður hefur komið fram hefði stefndi eðlilega ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfur að ræða samkvæmt 113. gr. gbl. og 114. gr. gbl. sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Stefndi hefði aftur á móti með réttu fengið fullar endurheimtur bankainnstæðu sinnar, sem hefði þá komið til ráðstöfunar fyrir alla kröfuhafa stefnanda, og þar með ekki einungis stefnda. Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Eignir þrotamannsins ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar: Eins og áður hefur komið fram átti stefnandi bankainnstæðu hjá stefnda. Hefði stefndi ekki nýtt þá innstæðu til skuldajafnaðar hefði hún komið að fullu til úthlutunar til allra kröfuhafa stefnanda.

Ógjaldfærni skuldara: Fyrir liggur að stefndi var meðvitaður um ógjaldfærni stefnanda er hann lýsti yfir skuldajöfnuði með bréfi dags. 20. nóvember 2008, enda hafði hluta þeirra krafna sem notaðar voru í skuldajöfnuðinn verið lokað vegna ógjaldfærni stefnanda (dskj. 3).

Ótilhlýðileg ráðstöfun: Skuldajöfnuður stefnda átti sér stað eftir að frestdagur hafði verið ákveðinn og eftir að skilanefnd hafði verið skipuð yfir stefnanda. Felur skuldajöfnuðurinn í sér brot á jafnræðisreglu gjaldþrotalaga, enda leiðir hún til þess að stefndi eignast betri rétt en aðrir almennir kröfuhafar stefnanda. Þá gerir skuldajöfnuður stefnda það að verkum að fjármunir stefnanda sem hefðu annars komið að fullu til úthlutunar fyrir alla kröfuhafa stefnanda gera það ekki. Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda er ótilhlýðileg ráðstöfun sem er riftanleg samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.

Endurgreiðslukrafa:

Verði fallist á riftun skuldajafnaðar stefnda byggir endurgreiðslukrafa stefnanda á 3. mgr. 142. gr. gbl. Samkvæmt því ákvæði skal sá sem hag hafði af riftanlegri ráðstöfun greiða bætur eftir almennum reglum. Fyrir liggur að stefndi nýtti hluta þeirra fjármuna sem stefnandi átti á bankareikningi nr. 6001.02.20036 hjá stefnda til skuldajöfnunar eða NOK 34.677.799. Krefst stefnandi þess að stefndi endurgreiði sér þá fjárhæð enda séu hún riftanleg í samræmi við þau sjónarmið sem reifuð hafa verið í stefnunni. Stefnandi gerir þó ekki einungis þá kröfu að endurgreiðsla eigi sér stað vegna þess að hluti innstæðu stefnanda hjá stefnda var notuð til skuldajöfnunar, heldur gerir stefnandi jafnframt þá kröfu að sú fjárhæð sem eftir stendur á bankareikningi nr. 6001.02.20036 verði greidd stefnanda, eða upphaflega fjárhæð sem nemur 78.483.175 NOK. Stefnandi telur slíka kröfu geta rúmast í stefnu þessari enda sé sú krafa tilkominn vegna Sama atviks, þ.e. neitun stefnda að greiða stefnanda innstæðu þá sem stefnandi átti þann 20. nóvember 2008 á bankareikningi nr. 6001.02.20036. Þannig byggir stefnandi á ákvæði 1. mgr. 27. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. En þar segir að í einu máli megi sækja allar kröfur á hendur sama aðila sem eru samkynja eða eiga rætur að rekja til sama atviks, aðstöðu eða löggernings. Stefnandi telur það óumdeilt að rekja megi kröfur stefnanda til sama atviks og að báðar kröfurnar séu peningakröfur og því samkynja. Samtals eru því kröfur stefnanda að fjárhæð NOK 113.160.974. Tjón stefnanda er sú fjárhæð, enda er það sú fjárhæð sem stefndi hefur ekki heimilað stefnanda ráðstöfun á. Endurgreiðslukrafa stefnanda er m.a. studd dómaframkvæmd, sbr. dóm Hæstaréttar frá 9. október 1997 í máli nr. 14/1997 (Hrd. 1997.2593).

Þess er því krafist að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda ofangreindar fjárhæðir auk dráttarvaxta frá 23. febrúar 2009 (dskj. 11). Dráttarvaxtakröfu sína byggir stefnandi á 1. mgr. 6. gr. sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu og þar sem um er að ræða innstæðu þá skal leggja dráttarvextina þegar í stað við höfuðstól, eins og fram kemur í 1. mgr. 12. gr. sömu laga.

Dráttarvextir eru því reiknaðir mánuði frá þeim degi er stefnandi krafði stefnda fyrst um greiðslu innstæðu bankareiknings hjá stefnda þann 23. janúar 2009 með svokölluðu swift skeyti (dskj. 11). Verði ekki fallist á að dráttarvextir séu reiknaðir frá 23. febrúar 2009, er þess krafist að krafan beri dráttarvexti frá 3. nóvember 2011, sem er mánuði eftir dagsetningu bréfs stefnanda til stefnda dags. 3. október 2011 þar sem farið var fram á greiðslu ofangreindra fjárhæða (dskj. nr. 7).

Varnarþing: Málið er höfðað á hendur stefnda fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á grundvelli laga nr. 146/2011, um varnarþing í riftunarmálum, sem eru lög um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 með síðari breytingum. Þar kemur fram í 5. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 að riftunarmál við slit fjármálafyrirtækis skuli þingfest og rekið fyrir þeim héraðsdómi þar sem fjármálafyrirtæki var tekið til slita skv. 3. og 4. mgr. 101 gr. laga nr. 161/2002. Þar sem bú stefnanda var tekið til slita fyrir héraðsdómi Reykjavíkur er mál þetta höfðað þar.

Lagatilvísun: Til stuðnings kröfu sinni vísar stefnandi til almennra reglna kröfuréttar og gjaldþrotaréttar.

Kröfu sína um riftun og endurgreiðslu reisir stefnandi á lögum nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl.

Krafa stefnanda um dráttarvexti byggir á 1. mgr. 6. gr. sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu.

Kröfu um málskostnað styður stefnandi við 1. mgr. 131. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Mál þetta er rekið fyrir héraðsdómi Reykjavíkur samkvæmt heimild í lögum nr. 146/2011 sbr. lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Að öðru leiti er vísað til þeirra lagaákvæða sem getið er um í kaflanum um málsástæður.

Sönnunargögn: Við þingfestingu málsins leggur stefnandi fram eftirfarandi sönnunargögn:

1. Stefna ásamt birtingarvottorði.
2. Skrá.
3. Tilkynning um gjaldfellingu í kjölfar ógjaldfærni (e. Notice of Event of Default).
4. Tilkynning stefnda til stefnanda um skuldajöfnun dags. 20. desember 2008.
5. Tilkynning um útreikning í kjölfar gjaldfellingar vegna ógjaldfærni (e. Calculation statement).
6. Afrit af bréfi frá stefnanda til stefnda, dags. 23. febrúar 2009.
7. Greiðsluáskorun stefnanda til handa stefnda dags. 3. október 2011.
8. Tilkynning um riftun á skuldajöfnuði dags. 20. október 2011.
9. Ákvörðun FME dags. 7. október 2008.
10. Viðskiptastaðfestingar stefnanda við félagið Nordea Bank Finland Plc.
11. Afrit af Swift skeytum vegna bankareiknings 60010220036 vistuðum hjá stefnda.
12. Afrit af Swift skeytum vegna bankareiknings vistuðum hjá Nordea Bank Finland Plc.
13. Upplýsingar um stjórnarformann stefnda.
14. Mótmæli stefnda við kröfum stefnanda fyrir norskum rétti, dags. 11. nóvember 2011.
15. Yfirlit eigna og skulda stefnanda.
16. ISDA rammaskilmálar stefnanda við Nordea Bank Finland Plc. dags. 26. september 2000.

Áskilnaður: Stefndandi áskilur sér rétt til að taka vitna- og aðilaskýrslur við aðalmeðferð málsins eftir því sem ástæða kann að vera til. Þá áskilur stefndandi sér rétt til frekari gagnaöflunar eftir því sem varnir stefnda gefa tilefni til en málið verður nánar reifað og rökstudd við aðalmeðferð.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Ari Antero Kaperi, Middelthunsgt. 17, 0368, Osló, Noregi stjórnarformanni Nordea Bank Norge ASA til þess að mæta á dómþing héraðsdóms Reykjavíkur sem háð verður að Lækjartorgi, Reykjavík þann 24. maí 2012, kl. 10.00 árdegis er mál þetta verður þingfest til þess þar og þá ef ekki verður sátt í málinu, að sjá skjöl og skilríki í dóm lögð og leggja fram gögn af sinni hálfu. Verði ekki mætt af hálfu stefnda við þingfestingu málsins má hann búast við því að útvistardómur gangi í málinu. Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 28. mars 2012.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005964

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefndandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefndandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirvar fyrir stefnda fer Daryn Hutchinson, ATC Trustees (Guernsey) Limited, Sarnia House, Le Truchot, St. Peter Port, Guernsey GY1 6BW.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um

fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilanevnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldeheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefndi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárbörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjáröflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefndi falaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadalara en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadalara. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðsluþrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipað skilanevnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tiltekna eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefndi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði

inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjalddagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldþrotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fölst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frest dag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gpl. hafi ráðstöfunin sem fölst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gpl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af

henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gpl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gpl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gpl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gpl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gpl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gpl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gpl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir

stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Daryn Hutchinson, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi Héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005965)

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur UBS, 1 Finsbury Avenue, London, EC2M 2PP, U.K. Fyrir hönd félagsins er Kaspar Villiger stefnt sem stjórnarformanni stefnda.

Dómkröfur:

1. Að rift verði skuldajöfnuði sem stefndi framkvæmdi 1. apríl 2009 með því að skuldajafna innstæðum af bankareikningum stefnanda hjá stefnda númer 0230-59920.05N, að fjárhæð 45.601,98 svissneskra franka á móti kröfu stefnda á hendur stefnanda samkvæmt ISDA rammaskilmálum stefnanda og stefnda dags. 5. mars 2002 sem stefndi lýsti kröfu vegna við slitameðferð stefnanda sem fékk kröfunúmerið CL20091122-2011 á kröfuskrá stefnanda.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda samtals 45.601,98 svissneska franka, auk dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 23. febrúar 2009 til greiðsludags.
3. Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað auk virðisaukaskatts samkvæmt síðar framlögðum málskostnaðarreikningi eða að mati dómsins og að málskostnaður beri dráttarvexti frá málsuppsögu til greiðsludags.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Fyrirsvarsmaður stefnda er Kaspar Villiger, N.A., 125 London Wall, London EC2Y 5AJ, U.K., stjórnarformaður stefnda (dskj. 17).

Málavextir: Stefndi og stefndi, undirrituðu þann 5. mars 2002 ISDA rammaskilmála auk viðauka við þá skilmála. (dskj. nr. 13). Um er að ræða 1992 útgáfu þeirra alþjóðlegra skilmála sem eru útgefnir af ISDA (e. International Swaps and Derivatives Association). Á grundvelli þeirra

rammaskilmála gerðu stefndi og stefndi m.a. með sér fjölmarga samninga um afleiðuviðskipti.

Þann 7. október 2008, beitti Fjármálaeftirlitið (hér eftir nefnt FME) heimild stjórnvalda samkvæmt 100. gr. a. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 (hér eftir nefnd ffl.), sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr rikissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., til að taka yfir starfsemi stefnanda. Vék Fjármálaeftirlitið því stjórn stefnanda frá og skipaði honum skilanefnd til að taka við stjórn bankans.

Með bréfi dags. 10. október 2008 tilkynnti stefndi stefnanda um sjálfkrafa lokun (e. Automatic Early Termination) ISDA rammaskilmála stefnanda og stefnda og allra þeirra viðskipta sem gerð höfðu verið á grundvelli rammaskilmálanna miðað við 10. október 2008 (dskj. nr. 4). Tiltók stefndi að lokunin byggði á því að vanefndarákvæði 5 (a)(vii) framangreindra rammaskilmála væri uppfyllt. Á grundvelli þess var því rammaskilmálunum og þeim viðskiptum sem gerð höfðu verið á grundvelli þeirra sjálfkrafa lokað með heimild í ákvæði 6(a) skilmálanna og ákvæðis 1(e) í viðauka skilmálanna.

Með lögum 129/2008, um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002, segir í ákvæði til bráðabirgða að í þeim fjármálafyrirtækjum sem FME hefur skipað skilanefnd á grundvelli 100. gr. a. ffl. skal miða frestdag við gildistöku laganna. Gildistöku dagur laganna var 15. nóvember 2008. Frestdagur við slit stefnanda er því 15. nóvember 2008.

Stefndi sendi stefnanda 5. mars 2009 bréf þar sem stefndi greindi frá því hvernig hann ætlaði að reikna út kröfu sína sem þeir byggðu á ISDA rammaskilmálum milli stefnanda og stefnda (dskj. 7).

Stefndi krafði stefnda um greiðslu innstæðu á bankareikningum stefnanda nr. 0230-59920.5N hjá stefnda með SWIFT skeyti þann 23. janúar 2009 (dskj. nr. 5). Ítrekaði stefndi þá beiðni sína með bréfi til stefnda þann 9. febrúar 2009 (dskj. 6).

Með bréfi dags. 6. mars 2009 sendi stefndi stefnanda bréf þar sem hann greindi frá því að hafa fengið tilkynningar frá stefnanda en varð ekki við beiðni stefnanda um að afhenda peningana (dskj. 8). Með bréfi dagsettu 5. mars 2009 tilkynnti stefndi stefnanda um útreikning sinn í samræmi við ákvæði 6(d) ISDA rammaskilmálanna (dskj. 7). Tiltók stefndi að samkvæmt útreikningi hans næmi skuld stefnanda við stefnda miðað við 10. október 2008 samtals 63.725.367,64 bandaríkjadóllarar. Með bréfi dagsettu 1. apríl 2009 lýsti stefndi síðan yfir skuldajöfnuði. Þar greindi hann frá því að hann nýtti sér eign stefnanda á bankareikningi nr. 0230-59920.5N til skuldajöfnunar á móti kröfu sem stefndi taldi stefnanda skulda sér vegna viðskipta byggðum á ISDA rammaskilmálunum (dskj. 9).

Slitameðferð stefnanda hófst þann 22. apríl 2009 samkvæmt 2. tl. II ákvæðis til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009, um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. úrskurður héraðsdóms Reykjavíkur frá 22. nóvember 2010 í máli G-1062/2010. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði stefnanda slitastjórn þann 12. maí 2009 samkvæmt ákvæðum 4. tölulið II. gr. til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009 um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Samkvæmt lögum nr. 44/2009, um breytingum á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sem nú er að finna í XII. kafla ffl., gilda í meginatriðum reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. nr. 21/1991 (hér eftir nefnd gþl.) um slitameðferð fjármálafyrirtækja, þ.á m. um meðferð krafna á hendur því. Slitastjórn stefnanda gaf út innköllun til

skuldheimtumanna og birtist hún í fyrra sinn í Lögbirtingablaði því sem kom út 26. maí 2009. Kröfulýsingarfrestur var ákveðinn sex mánuðir og lauk honum því 26. nóvember 2009.

Stefndi lýsti kröfu í bú stefnanda með kröfulýsingu sem móttækin var hjá stefnanda 19. nóvember 2009 og fengið hefur kröfunúmerið CL20091122-2011 á kröfuskra stefnanda (dskj. nr. 10). Kröfu sína byggði stefndi á uppgjöri fyrrgreinds ISDA rammaskilmála stefnanda og stefnda dags. 5. mars 2002. Í kröfulýsingu sinni ítrekaði stefndi skuldajöfnuð á peningaeign stefnanda á bankareikningi 230-59920.05N að fjárhæð 45.601,98 svissneska franka sem stefnandi hefði haft í vörslum útibús stefnda í Zurich, Sviss. Stefndi gerði kröfu um að stefnandi greiddi sér að höfuðstöðlsfjárhæð 63.778.648,05 bandaríkjadollara auk 1.942,05 dollara í vexti til 22. apríl 2009. Krafðist stefndi þess að krafan yrði samþykkt sem almenn krafa samkvæmt 113. gr. gpl.

Stefndi framseldi kröfu sína síðan í framhaldinu til Stytan Partners LLC þann 30. ágúst 2010.

Stefnandi hafnaði kröfu stefnda með bréfi dags. 15. ágúst 2011 og tilkynnti það nýjum eiganda kröfunnar. Höfnun kröfunnar byggði meðal annars á því að gengi íslensku krónunnar gagnvart öðrum myntum þann 10. október 2008 var talið óáreiðanlegt. Á þessu tímabili var gjaldeyrismarkaður með íslensku krónuna í verulegu ójafnvægi. Í kjölfar ítarlegrar skoðunar á þeim afleiðukröfum sem lýst var í bú stefnanda og þá sérstaklega því fjölbreytta gengi íslensku krónunnar sem aðrir kröfuhafar studdu afleiðukröfur sínar við og eftir að farið hafði verið yfir viðbótargögn frá þriðja aðila, þá ákvað stefnandi að hafna kröfu stefnda þar sem ekki þótti ljóst hvort það gengi íslensku krónunnar sem kröfuhafi studdi kröfu sína við væri raunhæft gengi og væri þannig hægt að beita við útreikning kröfunnar. Gengi íslensku krónunnar skiptir verulegu máli við útreikning þeirra viðskipta sem stefnandi og stefndi gerðu undir ISDA rammaskilmálunum. Ákvörðun um gengi íslensku krónunnar hefur þau áhrif, að enn liggur ekki fyrir hvort stefnandi eða stefndi verði kröfuhafi eða skuldari vegna uppgjors ISDA rammaskilmálanna.

Stefnandi hafnaði skuldajöfnuði stefnda með afstöðubrési dags. 15. ágúst 2011 á þeim grundvelli að skilyrði 100. gr. gpl. væri ekki uppfyllt (dskj. nr. 11). Nánar tiltekið var skuldajöfnuði hafnað á þeim grundvelli að meint krafa stefnda hafi ekki orðið til áður en þrír mánuðir voru til frestdags, sem er 15. nóvember 2008 í tilviki stefnanda eins og áður er fram komið. Byggði stefnandi á að krafa stefnda hafi fyrst orðið til þann 10. október 2008 við sjálfkrafa lokun ISDA rammaskilmála stefnanda og stefnda og þeirra viðskipta sem voru gerð á grundvelli þeirra skilmála. Var framangreindri afstöðu stefnanda mótmælt 30. ágúst 2011 (dskj. nr. 13).

Með bréfi dags. 18. ágúst 2011 lýsti stefnandi yfir riftun á skuldajöfnuði stefnda og krafðist þess að stefndi greiddi honum 45.601,98 svissneska franka auk áfallinna vaxta (dskj. nr. 12). Stefndi og nýr eigandi kröfunnar, Strytan, mótmæltu afstöðu til kröfunnar og mótmæltu riftuninni með bréfi dagsettu 16. september 2011 (dskj. nr. 14).

Þar sem stefndi hefur ekki fallist á að skuldajöfnuður hans uppfylli ekki skilyrði 100. gr. gpl. og þar sem stefndi hefur ekki orðið við kröfum stefnanda um afhendingu bankainnviðstæðunnar er málssókn þessi nauðsynleg. Útibúi stefnda í Bretlandi er stefnt til riftunar þar sem þeir lýstu kröfu í bú stefnanda og lýstu yfir skuldajöfnuðinum og nýttu fjármunina til hagsbóta fyrir sig. Þá er ljóst af dómshjál 17

að Kaspar Villiger er stjórnarformaður UBS samstæðunnar í heild sem gefur til kynna að um sama lögaðila sé að ræða, þ.e. stefnda, UBS London og Zurich útibúin tilheyra sama lögaðila.

Málsástæður og lagarök:

Almennt:

Við slit fjármálafyrirtækis ráðstafar slitastjórn hagsmunum þess eftir sömu reglum og gilda um bústjórn skiptastjóra við gjaldþrotaskipti samkvæmt 103. gr. ffl., sbr. 1. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009. Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. ffl., sbr. 4. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009, getur slitastjórn rift ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð eftir sömu reglum og gilda um riftun ráðstafana þrotamanns við gjaldþrotaskipti, sbr. XX. kafla gpl., enda sé sýnt að eignir fyrirtækisins muni ekki nægja til að efna skuldbindingar þess. Fyrir liggur að stefnandi getur ekki efnt að fullu skuldbindingar sínar við kröfuhafa sína sbr. ákvörðun FME dags. 7. október 2008 (dskj. nr. 16), þar sem fram kemur að skilyrði 100. gr. a laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 sé uppfyllt. Í því ákvæði er vísað til þess að líkur séu á því að fjármálafyrirtæki geti ekki staðið við skuldbindingar sínar gagnvart kröfuhöfum. Þá var það staðfest á kröfuhafafundi stefnanda þann 17. desember 2009 (dskj. nr. 15) í samræmi við fyrirmæli í 5. mgr. 102. gr. ffl, sbr. 5. mgr. 6. gr. laga nr. 44/2009.

Með bréfi dagsettu 18. ágúst 2011 lýsti stefnandi yfir riftun gagnvart stefnda á skuldajöfnuði sem stefndi framkvæmdi með kröfulýsingu sinni dagsettri 18. nóvember 2009 (dskj. nr. 10). Í sama bréfi óskaði stefnandi eftir því að stefndi staðfesti hvort hann samþykkti að skuldajöfnuðinum væri rift. Stefndi svaraði riftunarbréfinu með bréfi dagsettu 16. september 2009 þar sem hann mótmælir riftunarrétti stefnanda.

Stefnandi reisir riftunarkröfu sína m.a. á því að samnings- eða skilmálabundinn skuldajafnaðarréttur hafi ekki verið til staðar milli stefnanda og stefnda og því ekki réttur til skuldajafnaðar samkvæmt 100 gr. gpl. Skuldajöfnuðurinn sé því riftanlegur m.v.t. 136. gr. sbr. 1. mgr. 139. gr. gpl. Til vara er riftunarkrafa stefnanda byggð á 2. mgr. 139. gr. gpl. og til þrautavara á 141. gr. gpl. Endurgreiðslukrafa stefnanda er byggð á 142. gr. gpl.

Skilyrði skuldajafnaðar:

Almennt:

Við skuldajöfnuð jafnast kröfur og greiðslur ganga hver upp á móti annarri án þess að greiðsla fari fram. Niðurstaða skuldajafnaðar verður þannig hin sama og báðar kröfurnar væru greiddar. Ákvæði 1. mgr. 100. gr. gpl. setur það skilyrði til takmörkunar á heimild kröfuhafa til skuldajafnaðar við gjaldþrot að kröfuhafi þurfi að hafa eignast kröfu sína áður en þrír mánuðir voru til frestdags. Krafa sem stofnuð er síðar verður ekki notuð til skuldajafnaðar. Þá er skuldajöfnuður óheimill ef kröfuhafi sá eða mátti sjá þegar hann eignaðist kröfuna að þrotamaður væri ógjaldfær. Hið sama gildir hafi hann fengið kröfuna í þeim tilgangi að nota til skuldajafnaðar. Ákvæðinu er ætlað að tryggja jafnræði kröfuhafa við gjaldþrot og er því m.a. ætlað að koma í veg fyrir að skuldari þrotabús verði sér út um kröfu á þrotamann í því skyni að nota hana síðar til skuldajafnaðar. Nægir að eitt af þeim þremur skilyrðum sem 100. gr. gpl. setur sé uppfyllt svo krafa sé ekki tæk til skuldajafnaðar. Því til viðbótar þarf ávallt að liggja fyrir að

krafa skuldara á hendur kröfuhafa hafi orðið til fyrir frest dag sbr. lokamálsliður 1. mgr. 100. gr. gþl.

Réttur til skuldajafnaðar bankareiknings ekki til staðar:

Stefnandi varðveitti peningaeign sína hjá stefnda á bankareikningum hjá stefnda númer 0230-59920.05N. Stefnandi telur því ljóst að peningaeign hans sem er í vörslu stefnda geti ekki talist skuld í skilningi ákvæðisins. Stefnandi sem vörsluaðili bankareiknings stefnanda hafði enga heimild, hvorki samkvæmt samningi, skilmálum eða lögum, til að ráðstafa eign stefnanda á bankareikningi hjá stefnda til fullnusta kröfu sinni á hendur stefnanda. Þá veitir 100. gr. gþl. stefnda enga slíka heimild. Ef slíkt væri heimilt væri verulega gengið á rétt annarra kröfuhafa en fjármálastofnana og þá í mörgum tilfellum rétt smærri kröfuhafa. Hefur það ítrekað verið staðfest af Hæstarétti Íslands sbr. m.a. dómur Hæstaréttar Íslands frá 12. júní 1992 í máli nr. 373/1989 (Hrd. 1992.1197), dómur Hæstaréttar Íslands frá 10. nóvember 1994 í máli nr. 46/1992 (1994.2271) og dómi Hæstaréttar Íslands frá 14. maí 1998 í máli nr. 377/1997 (1998.1865). Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda uppfyllir ekki skilyrði 100. gr. gþl. og er því riftanlegur sbr. 1. mgr. 136. gr. gþl.

Jafnframt var stefnanda veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember 2008. Greiðslustöðvunin var síðan framlengd til 13. febrúar 2009, aftur til 13. nóvember 2009, aftur til 13. ágúst 2010 og að síðustu til 24. nóvember 2010 (dskj. 18-21). Stefnandi krafði stefnda um greiðslu innistæðu bankareikningsins þann 23. janúar 2009 (dskj. 5). Höfnun sína staðfesti stefndi með svarbréfi sínu þann 6. mars 2009 þar sem stefndi greinir stefnanda frá því að hann muni ekki verða við fyrirmælum stefnanda í bréfi til stefnda frá 9. febrúar 2009 þar sem stefnandi fer fram á að stefndi greiði sér innistæðuna á bankareikningi 0230-59920.05N að svo stöddu. Höfnunina ítrekar stefndi er hann lýsir yfir skuldajöfnuði með bréfi dags. 1. apríl 2009. Höfnun stefnda á útborgun innistæðu stefnanda felur í sér óheimila ráðstöfun fjármuna í eigu stefnanda enda á hún sér stað er stefnandi var í greiðslustöðvun. Er slík ráðstöfun í andstöðu við 2. mgr. 20. gr. gþl., enda ljóst að engar þær undantekningar sem talda eru upp í 1.-5. tl. 2. mgr. 20. gr. eigi við. Hefur sá skilningur verið staðfestur af Hæstarétti Íslands sbr. dómur réttarins frá 10. nóvember 1994 í máli nr. 46/1992 (Hrd. 1994.2271). Skuldajöfnuður stefnda er því óheimill og því riftanlegur.

Með þessari ráðstöfun hefur stefndi því gengið á rétt annarra kröfuhafa sér til hagsbóta og með því brotið jafnræðisreglu gjaldþrotaréttarins, með þeim hætti að fá kröfu sína greidda með óheimilli ráðstöfun bankareiknings. Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda uppfyllir ekki skilyrði 100. gr. gþl. og er því riftanlegur sbr. 1. mgr. 136. gr. gþl.

Krafa stefnda stofnaðist innan við þremur mánuðum fyrir frest dag:

Eins og áður hefur komið fram byggir meint krafa stefnda á hendur stefnanda á viðskiptum gerðum undir ISDA rammaskilmálum sem stefnandi og stefndi undirrituðu þann 5. mars 2002. ISDA rammaskilmálar eru alþjóðlegir samningsskilmálar útgefnir af International Swaps and Derivatives Associations Inc. Þeir skilmálar sem stefnandi og stefndi undirrituðu voru 1992 útgáfa þeirra skilmála. Rammaskilmálarnir útlista með ítarlegum hætti þau skilyrði og þá skilmála sem gilda um viðskipti milli aðila. Líkt og tiltekið er í formála rammaskilmála stefnanda og stefnda gilda rammaskilmálarnir um þau viðskipti sem stefnandi og stefndi hafa gert og munu gera. Þá er í formálanum tiltekið

að til viðbótar við rammaskilmálana gildi um viðskipti stefnanda og stefnda viðauki við rammaskilmálana auk viðskiptastaðfestingar hverra viðskipta. Á grundvelli skilmálanna gerðu stefnandi og stefndi með sér afleiðuviðskipti á árunum 2002 til 2008. Með afleiðuviðskiptum er átt við löggerning þar sem uppgjörsvörðmæti löggerningsins byggist á breytingu einhvers þáttar á tilteknu tímabili, svo sem vaxta, gengis gjaldmiðla, verðbréfavæðs, ávöxtunarkröfu, verðbréfavísitölu, hrávöruverði eða annars. Í d-h lið 2. tl. 1. mgr. 2. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti eru talda upp nokkrar tegundir af afleiðum, s.s. valréttarsamningar, skiptasamningar og framvirkir vaxtaskiptasamningar.

Þann 10. október 2008, var undirbyggjandi viðskiptum og rammaskilmálum stefnanda og stefnda lokað af stefnda samkvæmt heimild í ISDA rammaskilmálunum, sbr. bréf stefnda til stefnanda dags. 10. október 2008 (dskj. nr. [4]). Á þeim degi voru óuppgerðir fjöldi viðskipta sem gerðar höfðu verið á grundvelli ISDA rammaskilmála stefnanda og stefnda.

Afleiðuviðskipti eru í eðli sínu frábrugðin öðrum kröfuréttindum en í upphafi hverra viðskipta liggur ekki ljóst fyrir hvor aðili viðskiptanna muni enda sem kröfuhafi og hvor aðili muni enda sem skuldari við uppgjör viðskiptanna. Í samræmi við ákvæði 6(e) sbr. ákvæði 6(e)(i) (3) rammaskilmálanna sbr. ákvæði 1(f) í viðauka við ISDA rammaskilmála stefnanda og stefnda bar að reikna út heildar skuldbindingar stefnanda og stefnda samkvæmt öllum þeim viðskiptum sem voru í gildi við lokunardag. Á grundvelli þess útreiknings ákvarðast hvor aðili rammaskilmálanna, stefnandi eða stefndi, væri kröfuhafi eða skuldari líkt og fram kemur í ákvæði 6(e)(i)(3). Á þeim degi, sem í tilfelli stefnda er 10. október 2008 er sá dagur sem að stefndi lokaði útistandandi viðskiptum málsaðila, varð því fyrst ljóst hvort stefndi ætti kröfu á hendur stefnanda. Af því er ljóst að meint krafa stefnanda varð fyrst til þann 10. október 2008 vegna atvika sem urðu þann 7. október 2008 þegar skilaneftir tók við stjórn stefnanda. Með bréfi dags. 5. mars 2009 sendi stefndi stefnanda útreikning á þeirra kröfu er hann taldi sig eiga hjá stefnanda miðað við uppgjör þann 10. október 2008, í samræmi við ákvæði 6(d)(i) rammaskilmálanna. Tiltók stefndi þar að samkvæmt útreikningi sínum næmi krafa stefnda 63.725.367,64 bandaríkjadollurum (dskj. 7).

Sá dagur er stefndi gat fyrst eignast kröfu á hendur stefnanda vegna lokunar ISDA rammaskilmálanna er 7. október 2008 þó að stefndi hafi ekki nýtt þá heimild fyrr en þann 10. október 2008, en báðar þær dagsetningar falla til vel innan við þremur mánuðum fyrir frest dag stefnanda sem er 15. nóvember 2008 eins og áður hefur komið fram. Ljóst er því að skilyrði 100. gr. gþl. um að krafa þurfti að hafa orðið til þremur mánuður fyrir frest dag er ekki uppfyllt og krafa stefnda því ekki tæk til skuldajafnaðar.

Skuldajöfnuður ekki heimilaður:

Í 136. gr. gþl. kemur fram að ákvæði um riftun greiðslu gildi einnig um skuldajöfnuð ef ekki mátti beita honum skv. 100. gr. laganna. Af framangreindu er ljóst að skuldajöfnuður stefnda er óheimill og uppfyllir hann ekki skilyrði 100. gr. gþl. Í samræmi við 136. gr. gþl. er skuldajöfnuðurinn því riftanlegur. Þar sem skuldajöfnuður stefnda fór fram eftir 15. nóvember 2008, sem er frestdagur stefnanda, er skuldajöfnuðinum rift samkvæmt 139. gr. gþl.

Riftun samkvæmt 1. mgr. 139. gr. gbl.:

Í 1. mgr. 139. gr. gbl. kemur fram að krefjast megi riftunar á greiðslu skuldar ef greitt var eftir frest dag nema reglur XVII. kafla hefðu leitt til þess að skuldin hefði greiðst við gjaldþrotaskiptin, nauðsynlegt hafi verið að greiða hana til að komast hjá tjóni eða sá sem greiðsluna bauð hafi hvorki vitað né mátt vita að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, heimild til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti.

Stefndi lýsti yfir skuldajöfnuði með bréfi dagsettu 1. apríl 2009 (dskj.9). Eins og áður hefur komið fram er frest dagur stefnanda 15. nóvember 2008, sbr. ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 129/2008, um breytingu á lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki. Greiðsla stefnda með skuldajöfnuði fór því fram eftir frest dag. Stefndandi telur að skuldajöfnuður stefnda feli í sér greiðslu skuldar, enda ljóst að við skuldajöfnuð jafnast kröfur og greiðslur ganga hver á móti annarri án þess að greiðsla fari fram. Skuldajöfnuður leiðir því til þess sama og að báðar kröfurnar hefðu verið greiddar. Til að hægt sé að sýna fram á að greiðsla skuldar eftir frest dag sé heimil og því ekki riftanleg þarf að sýna fram á að undantekningar ákvæðis 1. mgr. 139. gr. gbl. eigi við, en þær undantekningar skýrast þröngt og sönnunarbyrðin um að þau séu til staðar hvílir á stefnda sbr. dómur Hæstaréttar Íslands frá 29. janúar 2004 í máli nr. 339/2003 (Hrd. 2004.301).

Fyrsta undantekningin felur í sér að sýnt sé fram á að skuldin fengist greidd samkvæmt reglum XVII kafla gbl. Fyrir liggur að krafa stefnda á grundvelli ISDA rammaskilmálanna er almenn krafa samkvæmt 113. gr. gbl. og ljóst að almennar kröfur verða ekki greiddar upp að fullu við slit stefnda (dskj. nr. [15]).

Önnur undantekningin er að greiðslan hafi verið nauðsynleg til að varna tjóni. Ekki hefur verið sýnt fram á að skuldajöfnuður stefnda hafi verið framkvæmdur í því skyni, enda vandséð hvaða tjóni væri verið að afstýra sem virkjað gæti heimild laganna.

Þriðja undantekningin er sú að sá sem greiðslu naut hafi hvorki vitað né mátt vita að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar eða til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti. Fyrir liggur að stefndi lýsti kröfu við slitameðferð stefnanda og hann því meðvitaður um að stefnanda hafði verið veitt heimild til greiðslustöðvunar og væri í slitameðferð.

Skuldajöfnuður stefnda felur í sér óheimila greiðslu skuldar sem átti sér stað eftir frest dag. Þar sem engar af undantekningum 1. mgr. 139. gr. gbl. eiga við eru skilyrði 1. mgr. 139. gr. því uppfyllt og greiðslan riftanleg sbr. m.a. dómur Hæstaréttar Íslands frá 9. október 1997 í máli nr. 14/1997 (hrd. 1997.2593).

Riftun samkvæmt 2. mgr. 139. gr. gbl.:

Verði komist að þeirri niðurstöðu að skuldajöfnuður stefnda feli ekki í sér „greiðslu skuldar“ í skilningi 1. mgr. 139. gr. gbl. telur stefndandi að skuldajöfnuður stefnda feli í sér „aðra ráðstöfun“ eftir frest dag í skilningi 2. mgr. 139. gr. gbl.

Samkvæmt 2. mgr. 139. gr. gbl. má krefjast riftunar annarra ráðstafana sem hafa verið gerðar eftir frest dag nema ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg í þágu atvinnurekstrar þrotamannsins, eðlileg af tilliti til sameiginlegra hagsmuna lánardrottna, til að fullnægja daglegum þörfum þrotamanns eða ef sá sem ráðstöfunar naut hafi verið grandlaus um það sem á undan segir eða að komið hafi fram beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, til að leita nauðasamnings eða krafa um gjaldþrotaskipti.

Eins og áður hefur komið fram lýsti stefndi yfir skuldajöfnuði eftir frest dag stefnanda. Til að hægt sé að sýna fram á að ráðstöfun eftir frest dag sé heimil og því óriftanleg þarf að sýna fram á að undantekningar ákvæðis 2. mgr. 139. gr. gbl. eigi við, en þær undantekningar skýrast þröngt og sönnunarbyrðin um að þau séu til staðar hvílir á stefnda, sbr. dómur Hæstaréttar Íslands frá 29. janúar 2004 í máli nr. 339/2003 (hrd. 2004.301).

Fyrsta undantekningin tekur til tilvika sem áskilja að tilgangur ráðstöfunarinnar hafi verið nauðsynleg í þágu atvinnurekstrar þrotamanns. Ekki verður séð hvaða nauðsyn skuldajöfnuður stefnda hafi haft fyrir atvinnurekstur þrotamanns og telst undantekningin því ekki uppfyllt.

Önnur undantekningin tekur til þess að ráðstöfunin hafi verið eðlileg með tilliti til sameiginlegra hagsmuna lánardrottna eða til að fullnægja daglegum þörfum. Það skilyrði er ekki uppfyllt, enda felur skuldajöfnuður stefnda í sér brot á jafnræði kröfuhafa stefnanda þar sem stefndi fær með honum greitt umfram aðra almenna kröfuhafa. Ráðstöfunin er því ekki eðlileg með tilliti til hagsmuna kröfuhafa stefnanda. Fyrir liggur að stefndi mun ekki fá fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda á grundvelli ISDA rammaskilmálanna, enda um almenna kröfu samkvæmt 113. gr. gbl. að ræða sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda eins og áður hefur komið fram. Stefndandi hefði því með réttu átt að fá bankainnistæðu sína að fullu greidda en stefndi einungis hluta af kröfu sinni, í samræmi við endurheimtur almennra krafna við slit stefnanda.

Þriðja undantekningin varðar það hvort sá sem ráðstöfunar naut hafi mátt lita svo á að ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg til að fullnægja daglegum þörfum stefnanda. Ljóst er að svo á ekki við hér og undantekningin því ekki uppfyllt.

Fjórtða undantekningin varðar grandleysi stefnda. Ekki verður rift gagnvart þeim sem hvorki vissi né mátti vita um beiðni um heimild til greiðslustöðvunar, til að leita nauðasamnings eða um kröfu um gjaldþrotaskipti. Ljóst er að stefndi var grandsamur um slitameðferð stefnanda og honum átti að vera ljóst að ráðstöfunin var ekki nauðsynleg í þágu stefnda og ekki eðlileg með tilliti til sameiginlegra hagsmuna annarra kröfuhafa, enda fól ráðstöfunin í sér brot á jafnræði kröfuhafa stefnanda þar sem stefndi fékk með henni greitt umfram aðra kröfuhafa.

Af ofangreindu verður ráðið að skuldajöfnuður stefnda felur í sér óheimila ráðstöfun eftir frest dag og engin af undantekningum 2. mgr. 139. gr. gbl. við. Skilyrði riftunar eru því uppfyllt og greiðslan riftanleg.

Riftun samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.:

Verði ekki fallist á að rifta skuli skuldajöfnuði stefnda samkvæmt 1. mgr. 139. gr. sbr. 136. sbr. 100. gr. gbl. eða að rifta skuli óheimilli ráðstöfun stefnda samkvæmt 2. mgr. 139. gr. gbl., telur stefndandi að rifta beri skuldajöfnuði stefnda samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.

Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort skuldajöfnuður stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gbl.

Kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra: Fyrir liggur að

skuldajöfnuður stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Eins og áður hefur komið fram hefði stefndi eðlilega ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gbl. sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda eins og áður er fram komið. Stefnandi hefði aftur á móti með réttu fengið fullar endurheimtur bankainnistæðu sinnar, sem hefði þá komið til ráðstöfunar fyrir alla kröfuhafa stefnanda. Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra almennra kröfuhafa.

Eignir protamannsins ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar: Eins og áður hefur komið fram átti stefnandi bankainnistæðu hjá stefnda. Hefði stefndi ekki nýtt þá innistæðu til skuldajafnaðar hefði hún komið að fullu til úthlutunar til allra kröfuhafa stefnanda.

Ógjaldfærni skuldara: Fyrir liggur að stefndi var meðvitaður um ógjaldfærni stefnanda er hann lýsti yfir skuldajöfnuði með kröfulýsingunni dags. 19. nóvember 2009.

Skuldajöfnuður stefnda átti sér stað er stefnandi var í slitameðferð. Felur skuldajöfnuðurinn í sér brot á jafnræðisreglu gjaldþrotalaga, enda leiðir hún til þess að stefndi eignast betri rétt en aðrir almennir kröfuhafar stefnanda. Þá gerir skuldajöfnuður stefnda það að verkum að fjármunir stefnanda sem hefðu annars komið að fullu til úthlutunar fyrir alla kröfuhafa stefnanda gera það ekki. Því er ljóst að skuldajöfnuður stefnda er ótilhlýðileg ráðstöfun sem er riftanleg samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl.

Endurgreiðslukrafa samkvæmt 3. mgr. 142. gr. gbl.:

Verði fallist á riftun skuldajafnaðar stefnda byggir endurgreiðslukrafa stefnanda á 3. mgr. 142. gr. gbl. Samkvæmt því ákvæði skal sá sem hag hafði af riftanlegri ráðstöfun greiða bætur eftir almennum reglum. Fyrir liggur að stefndi nýtti alla þá fjármuni er stefnandi átti á bankareikningi 0230-59920.05N hjá stefnda. Krefst stefnandi þess að stefndi greiði sér 45.601,98 svissneskra franka. Tjón stefnanda nemur því allri þeirri fjárhæð sem stefndi nýtti til greiðslu á kröfu stefnda á stefnanda. Hefur það verið staðfest af Hæstarétti Íslands í dómi réttarins frá 9. október 1997 í máli nr. 14/1997 (Hrd. 1997.2593). Þess er því krafist að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda ofangreindar fjárhæðir auk dráttarvaxta frá 23. febrúar 2009. Dráttarvaxtakröfu sína byggir stefnandi á 1. mgr. 6. gr. sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu. Dráttarvextir eru því reiknaðir mánuði frá þeim degi er stefnandi krafði stefnda fyrst um greiðslu innistæðu bankareiknings hjá stefnda þann 23. janúar 2009 (dskj. 5). Verði ekki fallist á að dráttarvextir séu reiknaðir frá 23. febrúar 2009, er þess krafist að krafan beri dráttarvexti frá 18. september 2011, sem er mánuði eftir dagsetningu bréfs stefnanda til stefnda dags. 18. ágúst 2011 (dskj. nr. 12).

Varnarþing: Málið er höfðað á hendur stefnda fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur á grundvelli laga nr. 146/2011, um varnarþing í riftunarmálum, sem eru lög um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 með síðari breytingum. Þar kemur fram í 5. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 að riftunarmál við slit fjármálafyrirtækis skuli þingfest fyrir þeim héraðsdómi þar sem fjármálafyrirtæki var tekið til slita skv. 3. og 4. mgr. 101 gr. laga nr. 161/2002. Á þeim grundvelli að bú stefnanda var tekið til slita fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur, er mál þetta höfðað þar.

Lagatilvísun: Til stuðnings kröfu sinni vísar stefnandi til almennra reglna kröfuréttar og gjaldþrotaréttar.

Kröfu sína um riftun og endurgreiðslu reisir stefnandi á lögum nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl.

Krafa stefnanda um dráttarvexti byggir á 1. mgr. 6. gr. sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu.

Kröfu um málskostnað styður stefnandi við 1. mgr. 131. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Mál þetta er rekið fyrir héraðsdómi Reykjavíkur samkvæmt heimild í lögum nr. 146/2011 sbr. lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn: Við þingfestingu málsins leggur stefnandi fram eftirfarandi sönnunargögn:

1. Stefna ásamt birtingarvottorði.
2. Skrá.
3. Rammaskilmálar stefnanda og stefnda, 5. mars 2002 ásamt viðauka.
4. Bréf stefnda til stefnanda dags. 10. október 2008.
5. SWIFT skeyti stefnanda til stefnda dags. 23. janúar 2009.
6. Bréf stefnanda til stefnda dags. 9. febrúar 2009.
7. Bréf stefnda til stefnanda dags. 5. mars 2009.
8. Bréf stefnda til stefnanda dags. 6. mars 2009.
9. Bréf stefnda til stefnanda dags. 1. apríl 2009.
10. Kröfulýsing stefnda í bú stefnanda, dags. 19. nóvember 2009.
11. Tilkynning stefnanda til stefnda á höfnun kröfu og skuldajafnaðar dags. 15. ágúst 2011.
12. Tilkynning stefnanda til stefnda um riftun dags. 18. ágúst 2011.
13. Mótmæli stefnda dagsett 30. ágúst 2011.
14. Mótmæli stefnda við afstöðu stefnanda, dags. 16. september 2011.
15. Afrit úr skýrslu stefnanda dags. 17. desember 2009.
16. Tilkynning Fjármálaeftirlitsins dags. 7. október 2008.
17. Upplýsingar um stjórnarformann stefnda.
18. 18.–21. Afrit af úrskurðum um greiðslustöðvun stefnanda.

Áskilnaður: Stefnandi áskilur sér rétt til að taka vitna- og aðilaskýrslur við aðalmeðferð málsins eftir því sem ástæða kann að vera til. Þá áskilur stefnandi sér rétt til frekari gagnaöflunar eftir því sem varnir stefnda gefa tilefni til en málið verður nánar reifað og rökstudd við aðalmeðferð.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Kaspar Villiger sem stjórnarformanni stefnda, UBS, til þess að mæta á dómþing héraðsdóms Reykjavíkur sem háð verður að Dómhúsinu við Lækjartorg, 101 Reykjavík þann 24. maí 2012, kl. 10:00 er mál þetta verður þingfest til þess þar og þá ef ekki verður sátt í málinu, að sjá skjöl og skilríki í dóm lögð og leggja fram gögn af sinni hálfu. Verði ekki mætt af hálfu stefnda við þingfestingu málsins má hann búast við því að útivistardómur gangi í málinu. Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík 17. febrúar 2012.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005966

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Söltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirvar fyrir stefnda fer Nicolla Joy Tanguy.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilanefnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldeightumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna

stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárþörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjáröflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi falaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjalddaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðsluþrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilanefnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tiltekna eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldprotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldprotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi

væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fölst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gþl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frest dag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrir en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gþl. hafi ráðstöfunin sem fölst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gþl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gþl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gþl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gþl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gþl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði

kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gþl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gþl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gþl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gþl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gþl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Nicolla Joy Tanguy, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005967

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt.

550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda. Með fyrirvar fyrir stefnda fer Kenneth Anthony Gibbs.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilanefnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárþörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjáröflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi felaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að

ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmíðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðslubrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilanefnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tilteknar eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldprotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldprotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanefnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fólst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frest dag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi vírst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanefnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á.m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gbl. hafi ráðstöfunin sem fólst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gbl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gbl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefnandi hefur ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gbl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gbl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gbl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gbl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gbl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gbl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gbl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Kenneth Anthony Gibbs, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sækja stefndu ekki þing. Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005969

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Söltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirvar fyrir stefnda fer Fidelis Maria Goetz.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilaneftnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áður nefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfúlýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárbörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjáröflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi faladist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánnum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75

milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðslubrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilaneftnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tilteknar eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldprotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldprotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilaneftnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fólst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldprotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim

tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanefnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á.m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gþl. hafi ráðstöfunin sem fólst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gþl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gþl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gþl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gþl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gþl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gþl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gþl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gþl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gþl., sbr. 3. mgr. 142. gr.

gþl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Fidelis Maria Goetz, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útivistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005970

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur UBS AG London, 1 Finsbury avenue, EC2M 2PP, London. Fyrir hönd félagsins er Kaspar Villiger, stefnt sem stjórnarformanni stefnda.

Dómkröfur:

1. Að rift verði greiðslu skuldar sem stefnandi greiddi þann 24. júní 2008 með því að endurgreiða skuldabréf í eigu stefnda á hendur stefnanda að fjárhæð 1.225.733,3 dollara fyrir gjalddaga þess.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda 1.225.733,3 dollara auk dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 1. desember 2011 til greiðsludags.

3. Til vara við dómkröfu nr. 2 er krafist að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda 1.225.733,3 dollara auk dráttarvaxta samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá dagsetningu stefnu þessarar til greiðsludags.
4. Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað auk virðisaukaskatts samkvæmt síðar framlögðum málskostnaðarreikningi eða að mati dómsins og að málskostnaður beri dráttarvexti frá dómsuppsögu til greiðsludags.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Fyrirsvarsmaður stefnda er Kaspar Villiger, stjórnarformaður stefnda.

Málavextir: Í október 2005 gaf Glitnir hf. út skuldabréfaútgáfu (e. bond series), nr. MTN 0250 USD 2008-10-15 750 M, með breytilegum vöxtum (floating rate) að fjárhæð USD 750.000.000. Útgáfan var á grundvelli rammaminnings USD 7.500.000.000 (Global Medium Term Note Programme) (Rammaminnningurinn). Útgáfa skuldabréfanna var byggð á skilmálum skv. útgáfulýsingu (offering circular supplement) sem dagsett var 28. september 2005 og lokaskilmálum (final terms) (dskj. 4). Gjaldldagi skuldabréfsins var 15. október 2008 skv. lokaskilmálum bréfsins. Glitni bar að greiða höfuðstól skuldabréfsins á gjalddaga auk síðustu vaxtagreiðslu. Samkvæmt rammaminnningnum kemur fram að viðeigandi lokaskilmálar (pricing supplement) geti verið tvenns konar hvað varðar skilmála endurkaupa (e. redemption). Annars vegar að endurkaup séu ekki heimil fyrir gjalddaga nema í undantekningartilvikum. Þau geti verið, ef viðeigandi, vegna skattalegra ástæðna eða í kjölfar vanefnda. Hins vegar að endurkaup séu heimil útgefanda og handhafa (noteholder) samkvæmt nánara samkomulagi þeirra á milli. (dskj. 3, bls. 8.)

Hvað lokaskilmála gagnvart stefnda varðar voru skilmálar 7 (e) rammaminningsins gildandi milli aðila hvað varðar endurkaup (dskj. 4, bls. c-3). Í ákvæðinu er mælt fyrir um uppgjör vegna endurkaupa sem séu aðeins heimilud í tvenns lags tilvikum. Annars vegar vegna skattalegra ástæðna (tilvísun til ákvæðis 7(b)) og vegna vanefndatilvika (tilvísun til ákvæðis 10). Í ákvæði 7(b) er mælt fyrir um heimild til endurkaupa bréfanna vegna skattalegra ástæðna en í þeim tilvikum þarf útgefandi að kaupa öll skuldabréf sem gefin voru út undir sömu útgáfulýsingu. Slíkt sé aðeins heimilt með því að hafa gefið að minnsta kosti 30 daga tilkynningu til skuldara bréfsins ásamt frekari skilyrðum. Ekkert liggur fyrir um að slík tilkynning hafi verið send, slíkar aðstæður verið uppi eða önnur skilyrði ákvæðisins uppfyllt (dskj. 3, bls. 47-48). Hins vegar er heimild til endurkaupa þegar um er að ræða vanefndatilvik (e. events of default). Þar er mælt fyrir um að við tiltekna aðstæður geti hver sá handhafi bréfanna, með því að senda skriflega tilkynningu (e. written notice) til skuldara bréfsins, lýst yfir gjaldfellingu bréfsins. Engin tilkynning barst hvað vanefndir varðar eins og ákvæðið mælir fyrir um. Því síður hefur verið sýnt fram á að slíkar aðstæður hafi verið uppi sem heimilað hafi handhafa að neyta réttar til gjaldfellingar samkvæmt ákvæðinu (dskj. 3, bls. 51-52).

Stefndu keyptu skuldabréf í ofangreindri útgáfu að fjárhæð USD 1.250.000 að nafnverði. Þó gjalddagi skuldabréfsins hafi verið 15. október 2008 þá fór svo að Glitnir keypti þau skuldabréf til baka af stefnda og endurgreiddi andvirði

þeirra þann 24. júní 2008. Greiðsla vegna endurgreiðslunnar nam samtals USD 1.225.733,3 og fór þannig fram að Glitnir keypti til baka skuldabréfið (dskj. 5 og 6).

Þann 7. október 2008, beitti Fjármálaeftirlitið (hér eftir nefnt FME) heimild stjórnvalda samkvæmt 100. gr. a. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 (hér eftir nefnd ffl.), sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (hér eftir nefnd neyðarlögin), til að taka yfir starfsemi stefnanda. Vék Fjármálaeftirlitið því stjórn stefnanda frá og skipaði honum skilanevnd til að taka við stjórn bankans.

Slitameðferð stefnanda hófst þann 22. apríl 2009 samkvæmt 2. tl. II ákvæðis til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009, um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. og úrskurður héraðsdóms Reykjavíkur frá 22. nóvember 2010 í máli G-1062/2010. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði stefnanda slitastjórn þann 12. maí 2009 samkvæmt ákvæðum 4. tölulið II. gr. til bráðabirgða í lögum nr. 44/2009 um breytingu á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Samkvæmt lögum nr. 44/2009, um breytingum á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sem nú er að finna í XII. kafla ffl., gilda í meginatriðum reglur laga um gjaldprotaskipti o.fl. nr. 21/1991 (hér eftir nefnd gpl.) um slitameðferð fjármálafyrirtækja, þá m. um meðferð krafna á hendur því. Slitastjórn stefnanda gaf út innköllun til skuldheimtumanna og birtist hún í fyrra sinn í Lögbirtingarblaði því sem kom út 26. maí 2009. Kröfulýsingarfrestur var ákveðinn sex mánuðir og lauk honum því 26. nóvember 2009.

Með lögum 129/2008 um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002 kemur fram í ákvæði til bráðabirgða að í þeim fjármálafyrirtækjum sem Fjármálaeftirlitið hefur skipað skilanevnd á grundvelli 100. gr. a ffl. skal miða frestdag við gildistöku laganna. Gildistökudagur laganna var 14. nóvember 2008. Frestdagur við slit stefnanda er því 14. nóvember 2008.

Þann 5. ágúst 2011 sendi stefnandi bréf til stefnda þar sem stefnandi óskaði eftir útskýringum þess hverjar ástæður væru fyrir nánar tilgreindum endurkaupum, á hvaða grundvelli þau hafi átt sér stað svo löngu fyrir gjalddaga ásamt útskýringum um hvernig verð endurkaupanna hafi verið ákveðið. Einnig var óskað eftir öllum skjölum sem tengdust endurkaupunum. Svar óskaðist eigi síðar en 26. ágúst 2011 en ef engar eðlilegar skýringar bærust tók stefnandi fram að hann gæti þurft að höfða riftunarmál vegna endurkaupanna (dskj. 11).

Svar barst frá stefnda 1. september 2011. Í bréfi hans staðfesti hann að umrædd kaup hefðu átt sér stað. Hins vegar taldi hann sér heimilt að selja bréfin til baka á grundvelli ákvæðis 7(h) í Rammaminnningi aðila þar sem mælt væri fyrir um heimild útgefanda til endurkaupa (dskj. 12).

Stefnandi sendi stefnda bréf dagsett 7. október 2011 þar sem fram kom sá skilningur að ákvæði 7(h) væri ekki ákvarðandi í málinu. Til að geta metið hvort viðskiptin séu riftanleg voru ítrekaðar spurningar þær sem lagðar voru fyrir í fyrra bréfi. Spurningarnar voru eftirfarandi; 1) Spurt var hvað það hafi verið sem orsakaði viðskiptin og hvenær. 2) Hvor aðilinn hafi átt frumkvæði að viðskiptunum. 3) Þá var spurt hver hafi verið skilningur stefnda á því hvers vegna viðskiptin hafi átt sér stað áður en gjalddagi kom. 4) Einnig var spurt hvernig verð viðskiptanna hafi verið ákvarðað (dskj. 13).

Óskað var svara fyrir 14. október 2011 ásamt afriti allra gagna sem tengjast svörum stefnda við spurningunum. Tekið var fram að ef ekkert svar bærst hefði stefnandi í

hyggju að lýsa yfir riftun á grundvelli XX. kafla laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., nánar til tekið 134. gr. Þann 17. október 2011 barst ítarlegt svar frá stefnda þar sem ofangreindum spurningum var svarað og áréttað að stefndi teldi ákvæði 7(h) í Rammasamning eiga við í málinu. (dskj. 14)

Með bréfi dagsettu 1. nóvember 2011 til stefnda lýsti stefnandi því yfir að skýringar stefnda hefðu ekki leitt til þess að fallið yrði frá fyrirhugaðri riftun. Slitastjórn stefnanda lýsti því yfir riftun greiðslunnar í bréfinu skv. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. (dskj. 15).

Málsástæður og lagarök:

Inngangur:

Endurkaupin fóru fram með svokölluðu SWIFT skeyti. (dskj. 5) en SWIFT skeyti bjóða upp á ýmsa FIN-staðla, sem einnig eru kallaðir MT-staðlar (Message Types), til að framkvæma viðskipti, en um er að ræða skipanir sem eru ætlaðar fyrir mismunandi tegundir viðskipta. (dskj. 7, bls. 5). Í máli þessu er um að ræða tegund af SWIFT-skeyti sem ber heitið FIN.545 (MT 545) en um er að ræða staðal sem er notaður til að staðfesta móttöku gegn greiðslu svo viðskiptin geti farið fram (dskj. 7 bls. 61). Í reit F95R skeytisins má sjá hver sé móttakandi greiðslunnar (delivering agent) en þar er um að ræða bankareikning viðkomandi hjá þeirri stofnun sem er milliliður í viðskiptunum, í þessu tilviki EUROCLEAR BANK S.A / N.V. (ECLR) (dskj. 7, bls. 62-63). Móttakandi greiðslunnar er eigandi bankareiknings nr. 91672 hjá ECLR en um er að ræða reikning í eigu stefnda (dskj. 8). Í reit F98A kemur fram hver fjárhæðin er en það er 1.225.733,3 „US DOLLAR“. (dskj. 5). Í reit F98A TRAD segir hvenær viðskiptin hafi átt sér stað (trade date) en í reit F98A ESET eru upplýsingar um hvenær uppgjörrið fór fram (settlement date). Viðskiptin áttu sér stað þann 19. júní 2008 og voru gerð upp 24. júní 2008 en þá barst stefnda greiðsla sú sem hér er leitast eftir að verði rift. Þó báðar dagsetningar séu löngu fyrir gjalddaga telur stefnandi réttast að miða við þá seinni þar sem almennt sé talið að miða beri við það tímamark sem greiðsla berst kröfuhafa í skilningi 134. gr. gbl.

Í málinu liggur einnig fyrir greiðslunóta vegna viðskiptanna sem fram fóru í gegnum viðskiptakerfi Bloomberg (trade ticket) (dskj. 6) en þar er sami aðili og greiðslan barst til, þ.e. stefndi. Með vísan til bréfs stefnda til stefnanda, sem barst stefnanda 1. september 2011, kemur fram að ekki er deilt um tilvist viðskiptanna (dskj. 10).

Við slit fjármálafyrirtækis ráðstafar slitastjórn hagsmunum þess eftir sömu reglum og gilda um bústjórn skiptastjóra við gjaldþrotaskipti samkvæmt 103. gr. ffl., sbr. 1. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009. Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. ffl., sbr. 4. mgr. 7. gr. laga nr. 44/2009, getur slitastjórn rift ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð eftir sömu reglum og gilda um riftun ráðstafana þrotamanns við gjaldþrotaskipti, sbr. XX. kafla laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. (hér eftir gbl.).

Stefnandi lýsti yfir riftun með bréfi dags. 1. nóvember 2011. Riftunarkröfuna byggir stefnandi aðallega á 134. gr. gbl. en til vara 141. gr. gbl. Endurgreiðslukrafa stefnanda er byggð á 142. gr. sömu laga. Nánar tiltekið byggir endurgreiðslukrafa vegna riftunar á grundvelli 134. gr. á 1. mgr. 142. gr. gbl. og endurgreiðslukrafa vegna riftunar á grundvelli 141. gr. byggir á 2. mgr. 142. gr. gbl.

Riftun vegna greiðslu skuldar fyrir en eðlilegt var skv. 1. mgr. 134. gr.:

Riftunarreglur gjaldþrotalaga eru settar til að gæta jafnræðis gagnvart kröfuhöfum. Þær gera þrotabúi kleift að ónýta með afturvirkum hætti ráðstafanir í þeim tilgangi að koma í veg fyrir mismunun kröfuhafa og draga fleiri eignir undir skiptin.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. gbl. er hægt að krefjast riftunar á greiðslu skuldar ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrir en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Regla 134. gr. gbl. er ætlað að taka til greiðslna á skuldum sem fara fram með öðrum hætti eða við aðrar aðstæður en upphaflega var gert ráð fyrir. Greiðsla andstæð reglunni á við um tilvik þar sem erfið fjárhagsstaða skuldara hefur þau áhrif að greiðslan fer fram með öðrum hætti en hún hefði gert ef fjárhagur skuldara hefði verið með eðlilegum hætti. Hafa ber í huga að regla 134. gr. gbl. er hlutlæg og því nægjanlegt að sýnt sé fram á að skilyrði greinarinnar séu uppfyllt. Með því er átt við að nægilegt sé að sýna fram á að þau atvik hafi átt sér stað sem orðuð séu í ákvæðinu án þess að þurfa sýna fram á hugsanlegan ásetning, saknæmi eða vitneskju aðila eða því um líkt.

Eins og greinir í ákvæðinu er nægjanlegt að eitt af ofangreindum þremur skilyrðum sé fullnægt svo hægt sé að rifta gerningi. Í máli þessu er krafist riftunar greiðslu skuldar þar sem fjárhæðin var greidd fyrir en eðlilegt gat talist. Almennt á reglan við þegar greiðsla hefur farið fram fyrir gjalddaga. Ákvæðið tekur þó ekki aðeins til þeirra tilvika heldur hafa ýmsir fræðimenn gengið svo langt að telja að það eitt að greitt sé fyrir gjalddaga sé nægilegt til að teljast falla undir það skilyrði að vera greitt fyrir en eðlilegt var, jafnvel þó að lausnardagur sé kominn. Er því nægjanlegt fyrir stefnanda að sýna fram á að endurgreiðsla skuldabréfsins hafi verið framkvæmd áður en að gjalddaga skuldabréfsins kom.

Í því máli sem hér er til meðferðar er um að ræða skuld samkvæmt skuldabréfi sem aðeins var heimilt að greiða upp fyrir gjalddaga í tveim tilvikum, eins og áður hefur verið rakið. Annars vegar ef Glitnir hefði ákveðið endurkaup á skuldabréfunum vegna skattalegra ástæðna en í þeim tilvikum var einungis heimilt að kaupa til baka öll skuldabréf sem gefin voru út undir sömu útgáfulýsingu (dskj. 3. bls. 47). Hins vegar ef eigandi skuldabréfs hefði ákveðið að krefjast endurgreiðslu vegna vanskila útgefanda (dskj. 3, bls 51-52). Í báðum tilvikum hefði þurft að senda gagnaðila skriflega tilkynningu ef nýta átti heimildina en slíkt var ekki gert.

Hvorugt þessara skilyrða voru fyrir hendi þegar kaupin áttu sér stað. Viðskiptin áttu sér stað þann 19. júní 2008, og gerð upp þann 24. júní 2008, í stað þess að eiga sér stað á gjalddaga, þann 15. október 2008. Því er um að ræða í máli þessu að ekki aðeins var skuld greidd fyrir gjalddaga heldur var hún greidd fyrir gjalddaga þvert á skilmála þá sem giltu um hana. Engin heimild stóð til þess.

Þó skuldin hafi verið í formi skuldabréfs sem Glitnir endurgreiddi með því að kaupa það til baka þá telur stefnandi að það skipti ekki máli hér. Þrátt fyrir það hafi verið um að ræða endurgreiðslu skuldabréfsins og um það hljóti að gilda þeir skilmálar um endurkaup sem um hafi verið samið. Ef skilmálarnir um endurkaup hafi ekki átt við þegar skuldari keypti skuldabréfið þá verður að telja þá tilgangslausa með öllu, en slík skýring getur harla talist tæk. Sú meginregla eigi hér við að krafa falli niður með því að réttindi og skyldur komist á sömu hendi og breyti þar engu þó stefnandi hafi greitt kröfuna með því að kaupa skuldabréfið í stað þess að greiða það upp, sbr. dóma

Hæstaréttar í málum nr. 162/2010 og 163/2010.

Ekkert hefur komið fram sem gefur til kynna um að greiðslan hafi verið venjuleg eftir atvikum enda ber stefndi sönnunarbyrði fyrir því. Þvert á móti var um að ræða frávík frá því sem áður hafði verið um samið, þ.e. að greitt skyldi á lokagjalddaga bréfsins. Engin venja var fyrir því að greiða til stefnda fyrir gjalddaga. Var því um að ræða skuld milli tveggja aðila sem greidd var fyrr en eðlilegt var í skilningi ákvæðis 134. gr. gbl. og er því riftun heimil. Með þessu var kröfuhafinn settur í betri stöðu en aðrir í sambærilegri stöðu og hann og verður að telja ráðstöfunin riftanlega samkvæmt því sem að framan segir.

Greiðslan olli stefnanda tjóni:

Lögformlegur og réttur gjalddagi skuldabréfsins var 15. október 2010 en þá var búið að taka yfir bankann með ákvörðun Fjármálaeftirlitsins dags. 7. október 2008 og skipa skilaneftnd. Hvað skuldabréfaútgáfuna varðar þá liggur fyrir að aðrir kröfuhafar sem áttu skuldabréf sem voru hluti hennar fengu ekki greitt og eiga aðeins almenna kröfu við slitameðferð stefnanda (dskj.10). Því er ljóst að stefndi fékk greitt umfram aðra kröfuhafa í sömu stöðu og var þar með brotið gegn jafnræðisreglu skuldaskilaréttar. Stefnandi hafði þannig ekki til reiðu þá fjármuni sem notaðir voru við greiðslu skuldabréfsins og varð þannig fyrir tjóni sem þeirri fjárhæð nemur. Að sama skapi hagnaðist stefndi af greiðslu skuldarinnar fyrir gjalddaga skuldabréfsins, enda ljóst að stefnandi gat ekki efnt skuldbindingar sínar.

Fyrir liggur að krafa stefnda á grundvelli skuldabréfsins hefði ekki fengist greidd að fullu við slitameðferð stefnanda enda um almenna kröfu skv. 113. gr. gbl. að ræða. Ljóst er að almennar kröfur verða ekki greiddar upp að fullu við slit stefnanda eins og áður er fram komið (dskj. 9, bls. 3).

Greiðslan varð stefnda til hagsbóta skv. 141. gr. gbl.:

Verði ekki fallist á að rifta skuli greiðslunni til stefnda samkvæmt 134. gr. gbl., telur stefnandi að rifta beri greiðslunni samkvæmt 141. gr. gbl.

Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gbl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Fyrir liggur að greiðsla fyrir gjalddaga sem stefnandi greiddi til stefnda með kaupum á skuldabréfunum gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt.

Endurgreiðslukrafa: Með vísan til 142. gr. gbl. krefst stefnandi þess að stefndi greiði stefnanda 1.225.733,3 dollara sem er sú fjárhæð er Glitnir greiddi stefnda þann 24. júní 2008. (dskj. 5). Stefnandi krefst þess að framangeind fjárhæð verði greidd auk dráttarvaxta skv. 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu (vxl.), frá 1. desember 2011 til greiðsludags. Til vara krefst stefnandi þess að stefndi greiði stefnanda 1.225.733,3 dollara auk dráttarvaxta skv. 1. mgr. 6. gr. vxl. frá móttöku stefnu þessarar til greiðsludags.

Aðalkröfu stefnanda um dráttarvexti, dómkrafa nr. 2, byggir

hann á því að þann 1. nóvember 2011 var lýst yfir riftun gagnvart stefnda. Með hliðsjón af 3. mgr. 5. gr. vxl. byrja dráttarvextir að leggjast við höfuðstól frá 1. desember 2011, eða mánuði eftir að stefnandi krafði stefnda sannanlega um greiðslu.

Varakröfu stefnanda um dráttarvexti, dómkrafa nr. 3, byggir hann á því að ef ekki er talið að riftunaryfirlýsing hans frá 1. nóvember 2011 sé talin gild í skilningi 3. mgr. 5. gr. vxl. sbr. 1. mgr. 6. gr. vxl. þá sé rétt að miða við móttöku stefnu þessarar sbr. 4. mgr. 5. gr. vxl.

Skv. 142. gr. gbl. skal sá sem hafði hag af riftanlegri ráðstöfun greiða þrotabúinu fé það sem svarar til þess sem greiðsla þrotamannsins hefur orðið honum að notum. Það er sá aðili sem fékk greiðsluna til sín en það er stefndi í þessu máli, enda er hann eigandi reiknings nr. 91672 hjá Euroclear bank S.A/N.V. (dskj. 8).

Varnarþing: Málið er höfðað á hendur stefnda fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á grundvelli laga nr. 146/2011, um varnarþing í riftunarmálum, sem eru lög um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 með síðari breytingum. Þar kemur fram í 5. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 að riftunarmál við slit fjármálafyrirtækis skuli þingfest fyrir þeim héraðsdómi þar sem fjármálafyrirtæki var tekið til slita skv. 3. og 4. mgr. 101 gr. laga nr. 161/2002. Á þeim grundvelli að bú stefnanda var tekið til slita fyrir héraðsdómi Reykjavíkur er mál þetta höfðað þar.

Lagatilvísun: Kröfur stefnanda eru byggðar á lögum um gjaldþrotaskipti ofl. nr. 21/1991, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 með síðari breytingum og meginreglum skuldaskilaréttar. Krafa stefnanda um dráttarvexti byggir á 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Kröfu um málskostnað styður stefnandi við 1. mgr. 131. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Mál þetta er rekið fyrir héraðsdómi Reykjavíkur samkvæmt heimild í lögum nr. 146/2011 sbr. lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Að öðru leiti er vísað til þeirra lagaákvæða sem getið er um í kaflanum um málsástæður.

Sönnunargögn: Við þingfestingu málsins leggur stefnandi fram eftirfarandi sönnunargögn:

1. Stefna ásamt birtingarvottorði.
2. Skrá.
3. Global Medium Term Note Programme frá 28. júlí 2005.
4. Offering Circular Supplement, dags. 28. september 2005, ásamt lokaskilmálum (final terms).
5. Afrit af SWIFT skeytum.
6. Tölvupóstur frá Jean-Pierre Albin, miðlara Glitnis til Arnars Gauta Finnsonar, starfsmanns Glitnis, dags. 19. júní 2008, hvers innihald er afrit af viðskiptanótu úr Bloomberg viðskiptakerfinu (trade ticket) frá David Fenwick f.h. stefnda.
7. Swift for Corporates – Standards MT Message Implementations Guide.
8. Staðfesting á eiganda reikningsnúmerum hjá Euroclear bank S.A/N.V.
9. Skýrsla um málefni Glitnis og skýringar á afstöðu til krafna (dags. skýrslu eða fundar).
10. Tölvupóstur frá Guðlaugi Guðmundssyni, dags. löggiltum endurskoðanda, sem starfar hjá Glitni.
11. Bréf stefnanda til stefnda dags. 5. ágúst 2008.
12. Bréf stefnda til stefnanda dags. 26. ágúst 2008.

13. Bréf stefnanda til stefnda dags. 7. október 2008.
14. Bréf stefnda til stefnanda dags. 14. október 2008.
15. Bréf stefnanda til stefnda dags. 1. nóvember 2008.

Áskilnaður: Stefnandi áskilur sér rétt til að taka vitna- og aðilaskýrslur við aðalmeðferð málsins eftir því sem ástæða kann að vera til. Þá áskilur stefnandi sér rétt til frekari gagnaöflunar eftir því sem varnir stefnda gefa tilefni til en málið verður nánar reifað og rökstudd við aðalmeðferð.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Kaspar Villiger sem stjórnarformanni UBS AG London til þess að mæta á dómþing Héraðsdóms Reykjavíkur sem háð verður að Lækjartorgi, 101 Reykjavík þann 24. maí 2012 kl. 10:00 er mál þetta verður þingfest til þess þar og þá ef ekki verður sátt í málinu, að sjá gögn í dóm lögð og leggja fram gögn af sinni hálfu. Verði ekki mætt af hálfu stefnda við þingfestingu málsins má hann búast við því að útivistardómur gangi í málinu. Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík 20. febrúar 2012.
Steinn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005972

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

**Steinn Guðbjartsdóttir hrl.,
Lágmúla 7, Reykjavík,**

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda. Með fyrirvar fyrir stefnda fer Thomas Andrea Mueller.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilanevnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áður nefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldbindingumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alunnna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárbörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjárflyun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi felaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldþagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldþaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alunnna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðsluþrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldþrýgðavanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipað skilanevnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tiltekna eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjalddagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldþrotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsinguinni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fólst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gpl. hafi ráðstöfunin sem fólst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gpl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til

reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gpl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gpl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gpl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gpl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gpl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gpl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gpl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum,

dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Thomas Andrea Mueller, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing. Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005975

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málslutningsumboð og fyrirsvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirsvar fyrir stefnda fer Ian Michael Kirk.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og

setti yfir hann skilanevnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárbörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjárfloflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi falaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðsluþrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilanevnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tiltekna eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefnandi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldþrotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. („gpl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefndi telur því að sú ráðstöfun sem fölst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætjanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefndi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gpl. hafi ráðstöfunin sem fölst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefndi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gpl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gpl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gpl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gpl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamanns verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefndi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefndi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefndi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefndi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefndi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gpl. og krefst stefndi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gpl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gpl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gpl. Stefndi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefndi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefndi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefndi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dómi eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Ian Michael Kirk, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms

Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005976)

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,

Lágmúla 7, Reykjavík,

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Sóltúni 26, Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefnandi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefnandi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmúla 7, Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirvar fyrir stefnda fer Peter Wild.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilaneind. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og

lauk kröfúlýsingarfresti 26. nóvember sama ár.

Ástæður þess að stefnandi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárþörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjáröflun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefnandi falaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmiðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðslubrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilaneind hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tiltekna eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefnandi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefnandi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefnandi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldprotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri

greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. („gpl.“). Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fölst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frestdag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi vírst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlátanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gpl. hafi ráðstöfunin sem fölst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gpl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gpl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gpl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gpl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gpl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gpl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gpl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gpl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Peter Wild, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útivistardómur kann að falla í málinu, sæki stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.
Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005977

Útgáfud.: 23. apríl 2012

Stefna - f. h. Glitnis hf.

**Steinunn Guðbjartsdóttir hrl.,
 Lágmula 7, Reykjavík,**

gjörir kunnugt: Að hún þurfi fyrir hönd Glitnis hf., kt. 550500-3530, Söltúni 26, 155 Reykjavík, að höfða mál fyrir héraðsdómi Reykjavíkur á hendur Bank Sarasin (CI) Ltd., 1 st Floor, Frances House, Sir William Place, St. Peter Port, Guernsey GY1 1GX, Stóra Bretlandi til riftunar á gerningi sem fólst í greiðslu stefnanda til stefnda á peningamarkaðsláni hinn 7. október 2008 að fjárhæð kr. 1.103.408.757.

Dómkröfur: Stefndi gerir eftirfarandi dómkröfur:

1. Að staðfest verði með dómi riftun á greiðslu á peningamarkaðsláni nr. 836354 til stefnda hinn 7. október 2008, að fjárhæð kr. 1.103.408.757.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða kr. 1.103.408.757 með vöxtum samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 7. október 2008 til 21. apríl 2012, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá þeim degi til greiðsludags.
3. Þá er gerð krafa um það að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað að skaðlausu, en stefndi er ekki virðisaukaskattskyldur.

Málflutningsumboð og fyrirvar: Undirritaður lögmaður, Steinunn Guðbjartsdóttir hrl., Lágmula 7, 108 Reykjavík, rekur mál þetta fyrir hönd stefnanda.

Með fyrirvar fyrir stefnda fer Donna Marie Francis, ATC Trustees (Guernsey) Limited, Sarnia House, Le Truchot, St. Peter Port, Guernsey GY1 6BW.

Málavextir, málsástæður og lagarök:

I. Málavextir:

Samkvæmt heimild í 100. gr. a laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 5. gr. laga nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl., tók Fjármálaeftirlitið 7. október 2008 yfir vald hluthafafundar í sóknaraðila, vék stjórn hans frá og setti yfir hann skilanefnd. Bankanum var eftir það veitt heimild til greiðslustöðvunar með úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur 24. nóvember sama ár. Með lögum nr. 44/2009, þar sem breytt var nokkrum ákvæðum áðurnefndra laga, var bankinn síðan tekinn til slita og skyldi upphaf þeirra miðast við 22. apríl 2009 þegar lögin öðluðust gildi. Héraðsdómur Reykjavíkur skipaði 12. maí sama ár slitastjórn sem annast meðal annars meðferð krafna á hendur bankanum. Hún gaf út innköllun til skuldheimtumanna félagsins 26. maí 2009 og lauk kröfulýsingarfresti 26. nóvember sama ár. Ástæður þess að stefndi fór í slitameðferð má rekja til hinnar alþjóðlegu fjármálakreppu sem reið yfir á árinu 2008 og leiddi til hruns íslenska fjármálakerfisins haustið 2008, eins og alkunna er.

Þann 29. september 2008 var tilkynnt að ríkisstjórn Íslands og helstu hluthafar stefnanda hefðu gert með sér samning

um yfirtöku ríkisins á 75% af hlutafé bankans. Atburðarásinni frá því að beiðni stefnanda um fyrirgreiðslu kom fram og þar til bankarnir féllu er lýst vel í 20. kafla 7. bindis skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis.

Ákvörðunin var tekin að kvöldi 28. september 2008 og höfðu verið viðræður og ítrekaðir fundir forsvarsmanna stefnanda, Seðlabanka Íslands og ríkisstjórnarinnar um þessa aðgerð helgina 26.-28. september 2008. Með aðgerðinni var reynt að mæta lausafjárbörf stefnanda þar sem allar leiðir fyrir lánsfjárflokkun íslensku bankanna voru lokaðar. Aðgerðin hafði í för með sér að virði eignarhluta annarra hluthafa í Glitni rýrnaði verulega frá skráðu markaðsvirði.

Tildrög þess að stefndi felaðist eftir fyrirgreiðslu frá Seðlabanka Íslands í síðari hluta september 2008 eru þau að ýmsir erfiðleikar höfðu komið upp við fjármögnun bankans en fyrir lá að um miðjan október þyrfti bankinn að standa skil á fjórum lánnum sem námu samtals u.þ.b. 600 milljónum evra. Þar af var stærst lán sem upphaflega nam 750 milljónum Bandaríkjadala en eftirstöðvar þess námu á þessum tíma um 500 milljónum Bandaríkjadala. Gjaldldagi þess var 15. október 2008. Næststærsta lánið nam 75 milljónum evra og var á gjaldldaga 13. október 2008.

Fjölmíðlar fjölluðu ítarlega um aðdraganda þjóðnýtingar Glitnis, og var það alkunna eigi síðar en mánudaginn 29. september 2008 að Glitnir stæði frammi fyrir verulegum greiðsluvanda.

Í kjölfar greiðslubrots og þjóðnýtingar Glitnis stóðu hinir tveir stóru bankarnir, Landsbanki Íslands hf. og Kaupþing banki hf. frammi fyrir verulegum gjaldeyrisvanda og voru allir bankarnir ógjaldfærir í byrjun október 2008. Hinn 6. október flutti þáverandi forsætisráðherra, Geir H. Haarde, ávarp til þjóðarinnar þar sem hann tilkynnti um yfirvofandi hrun bankakerfisins og að lagt yrði fyrir Alþingi frumvarp að lögum til að bregðast við hinum bráða og aðsteðjandi vanda. Frumvarpið var lagt fram síðar þann dag og varð að lögum nr. 125/2008 um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði o.fl. (neyðarlögin).

Á grundvelli neyðarlaganna var stefnanda skipuð skilanefnd hinn 7. október 2008 af FME, eins og áður er lýst. Á grundvelli sömu laga tók FME ákvörðun hinn 14. október 2008 um að færa tilteknar eignir og skuldbindingar stefnanda yfir í nýjan banka, Nýja Glitni banka hf. (nú Íslandsbanki).

Þann 2. júlí 2008 gerðu stefndi og stefndi með sér samning um peningamarkaðslán (nr. 836354). Stefndi lagði inn EUR 8.000.000 og bar fjárhæðin 4,93% fasta ársvexti. Umsaminn gjaldldagi peningamarkaðslánsins var 7. október 2008. Á þeim degi greiddi stefndi peningamarkaðslánið til stefnda, að fjárhæð kr. 1.103.408.757, sem er stefnuþjórð þessa máls.

Þegar umrædd greiðsla var innt af hendi til stefnda var stefndi ógjaldfær. Bankanum var því óheimilt að efna aðrar skuldbindingar en nauðsynlegt var til að forða verulegu tjóni eða skuldbindingar sem myndu greiðast við gjaldþrotaskipti.

Hinn 21. mars 2012 sendi slitastjórn stefnanda riftunaryfirlýsingu til stefnda vegna málsins. Í riftunaryfirlýsingunni kom fram að riftunin á framangreindri greiðslu væri byggð á 134. og 141. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. („gbl.“).

Þar sem stefndi hefur ekki orðið við áskorun um greiðslu er nauðsynlegt að höfða mál þetta.

II. Málsástæður:

Samkvæmt 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki er slitastjórn heimilt að rifta tilteknum

ráðstöfunum fjármálafyrirtækis í slitameðferð á grundvelli XX. kafla gpl.

Slitastjórn stefnanda hefur haft til skoðunar framangreinda greiðslu til stefnda sem framkvæmd var hinn 7. október 2008 og telur að á þeim degi hafi verið ljóst að stefnandi væri ógjaldfær. Þannig tóku neyðarlögin gildi degi áður en peningamarkaðslánið var greitt stefnda og FME tók yfir vald hluthafafundar stefnanda og skipaði honum skilanevnd sama dag. Þá höfðu verið umræður í samfélaginu vikurnar áður um þjóðnýtingu stefnanda og kaup ríkisins á 75% hlut í bankanum. Stefnandi telur því að sú ráðstöfun sem fölst í greiðslu peningamarkaðsláns til stefnda þann 7. október 2008 hafi verið riftanleg í skilningi 134. og 141. gr. gpl.

Samkvæmt 1. mgr. 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl. má krefjast riftunar á greiðslu skuldar á síðustu sex mánuðum fyrir frest dag ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð sem hefur skert greiðslugetu þrotamannsins verulega, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.

Að mati stefnanda er ljóst, í ljósi fjárhagsstöðu hans á þeim tíma þegar umrædd greiðsla fór fram þann 7. október 2008, að greiðsla peningamarkaðslánsins skerti greiðslugetu stefnanda verulega, auk þess að mismuna öðrum kröfuhöfum sem ekki fengu kröfur sínar greiddar á sama tíma. Í ljósi ógjaldfærni stefnanda, og þeirrar staðreyndar að skilanevnd var skipuð sama dag og greiðslan fór fram, var ekki réttlætanlegt að greiða út peningamarkaðslánið á þeim tíma sem það var gert. Þá styður þjóðnýting stefnanda þann 29. september 2008 einnig ógjaldfærni stefnanda á þessum tíma. Umrædd greiðsla var ekki venjuleg eftir atvikum þegar af þeirri ástæðu að kröfuhöfum bankans, þ.á m. stefnda, var eða mátti vera kunnugt um fall bankans og ógjaldfærni hans. Stefnandi telur að hvað sem líði skilyrðum 1. mgr. 134. gr. gpl. hafi ráðstöfunin sem fölst í umræddri greiðslu verið ótilhlýðileg og var stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa. Stefnandi var enda ógjaldfær og var almenningur, og þá sérstaklega kröfuhafar stefnanda, fullkomlega meðvitaður um alvarlegt ástand bankans.

Ráðstöfunin er því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl. Samkvæmt 1. mgr. 141. gr. gpl. má rifta ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hafði hag af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær ástæður sem leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg. Verður nú gert grein fyrir því hvort greiðsla til stefnda teljist ótilhlýðileg í skilningi 1. mgr. 141. gr. gpl.

Fyrir liggur að greiðslan til stefnda gerir hann betur settan en aðra almenna kröfuhafa stefnanda. Tilgangur riftunarreglna gjaldþrotalaga er að tryggja enn frekar að því markmiði gjaldþrotalaga um jafnræði kröfuhafa við úthlutun sé gætt. Stefndi hefði ekki fengið fullar endurheimtur kröfu sinnar á hendur stefnanda, enda um almenna kröfu að ræða samkvæmt 113. gr. gpl., sem verða ekki greiddar að fullu við slit stefnanda. Því er ljóst að greiðsla á skuld til stefnda er til hagsbóta fyrir hann á kostnað annarra kröfuhafa.

Samkvæmt 141. gr. gpl. er unnt að krefjast riftunar á ráðstöfunum sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra, leiða til þess að eignir þrotamannsins verði ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum eða leiða til skuldaaukningar kröfuhöfum til tjóns, ef þrotamaðurinn var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og sá sem hag hafði af henni vissi eða mátti vita um ógjaldfærni þrotamannsins og þær aðstæður sem

leiddu til þess að ráðstöfunin væri ótilhlýðileg.

Stefnandi byggir á því að það hafi verið ótilhlýðilegt í skilningi ákvæðisins að greiða einstökum kröfuhöfum út fjármuni þegar ljóst var að stefnandi var ógjaldfær og ljóst mátti vera að viðkomandi greiðslur skertu jafnræði kröfuhafa. Stefnandi telur að í ljósi þeirra aðstæðna sem voru á íslenskum fjármálamarkaði þegar greiðslan átti sér stað og þess að stefnandi var ógjaldfær, hafi ekki verið tilhlýðilegt af stefnanda að greiða upp peningamarkaðslán. Þá telur stefnandi að líta verði svo á að kröfuhafar bankans, og þá sérstaklega fjármálafyrirtæki eins og stefndi, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni stefnanda. Greiðslan var því einnig riftanleg á grundvelli 141. gr. gpl.

Endurgreiðslukrafa stefnanda byggir á 142. gr. gpl. og krefst stefnandi þess að stefndi greiði kr. 1.103.408.757 með vöxtum. Þá er þess krafist að stefndi greiði vexti samkvæmt 4. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Þannig var stefnda, eða honum mátti vera, kunnugt um riftanleika ráðstöfunarinnar, sbr. 3. málsl. 1. mgr. 142. gr. gpl., auk þess sem riftunin byggist á 141. gr. gpl., sbr. 3. mgr. 142. gr. gpl. Stefnandi byggir á því að honum sé heimilt að reikna dráttarvexti á kröfuna mánuði eftir að áskorun um greiðslu var send stefnda, sbr. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 38/2001. Þar sem kröfubréfið var sent út 21. mars 2012, reiknast dráttarvextir frá 21. apríl 2012.

III. Lagarök:

Um lagarök vísar stefnandi til laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o.fl., einkum 134. gr., 141. gr. og 142. gr. laganna.

Um vexti og dráttarvexti vísast til laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu, einkum 4. gr., 3. mgr. 5. gr. og 6. gr. laganna.

Kröfu um greiðslu málskostnaðar byggir stefnandi á XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. einkum 129. og 130. gr. þeirra.

Um varnarþing vísast til 3. málsl. 4. mgr. 103. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Sönnunargögn og sönnunarfærsla: Stefnandi mun við þingfestingu málsins leggja fram riftunaryfirlýsingu, dags. 21. mars 2012 og swift skeyti, staðfesting á viðskiptum, dags. 2. júlí 2008 til stuðnings kröfu sinni.

Áskilinn er réttur til að leggja fram frekari gögn á síðari stigum og leiða aðila og vitni fyrir dóm eftir því sem varnir stefnda kalla á. Þá er áskilinn réttur til að hafa uppi frekari málsástæður á síðari stigum.

Fyrirkall: Fyrir því stefnist hér með Donna Marie Francis, f.h. Bank Sarasin (CI) Ltd. til að mæta á dómþingi héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð verður í dómsal nr. 102 í dómhúsinu við Lækjartorg, fimmtudaginn 24. maí 2012, kl. 10:00 f.h., til þess þar og þá að sjá skjöl og skilríki í rétt lögð, á dómkröfur og sókn sakar að hlýða og til að leggja fram gögn af sinni hálfu, en útvistardómur kann að falla í málinu, sækir stefndu ekki þing.

Stefnufrestur er einn mánuður.

Reykjavík, 30. mars 2012.

Steinn Guðbjartsdóttir hrl.

(2012005979

Lögbirtingablað,

45. tölublað 2012.

Útgefandi og ábyrgðarmaður, sýslumaðurinn í Vík,

Anna Birna Þráinsdóttir.